БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 236 (8143) | 1956 оной октябриин 6, суббото | Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Д. Болхоев.—Хадаһан тарян удаан хэбтүүлэгдэнэ (1-дэхи нюур).
В. Очиров.—Ажалай эмхидхэлэй муу дээрэһээ (1-дэхи нюур).
МЭРГЭЖЭЛТЫН ЗҮБШӨӨЛ: И. Абзаев.—Таряа хуряалгада косилкануудые яажа һайнаар ашаглахаб (1-дэхи нюур).
ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: В. Шапов.—Политическэ хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулха. Д. Мункуев.—Түрүү үүргэеэ дүүргэдэг коммунист (2-дохи нюур).
Бүмэ Намсараева.—Хонидоо саг соонь үрэжүүлбэбди (2-дохи нюур).
Партийна гэгээрэлэй шэнэ жэл эхилбэ (2-дохи нюур).
Москвагай залуушуулай алдарта ажал (2-дохи нюур).
МҮНӨӨНЭЙ ҮЕЫН ПОЛИТИКА ШУДАЛАГШАДТА ТУҺАЛАМЖА. Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэхи байдал тухай (3-дахи нюур).
Уншагшадай бэшэгүүдһээ (3-дахи нюур).
Б. Цыремпилов.—Хартаабха малталгада олоороо хабаадалсана (4-дэхи нюур).
Хилын саанаһаа ерэһэн телеграмманууд (4-дэхи нюур).

КПСС-эй Кемеровскэ обкомдо, облгүйсэдкомдо

ПСС-эй Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет таряа ба хүдөө ажахын бусад культурануудые ехээр абаха Кемеровскэ областиин колхозууд болон совхозуудай туйлаһан тануудые һайшаан тэмдэглэнэ. Областиин хүдөө ажахын хүдэлэд гүрэндэ 38 миллион пүүд ороохо таряа тушаахабди гэжэ уялгаяа предприятинуудай хүдэлмэришэд болон албахаагшадай эдэй туһаламжатайгаар амжалтатайгаар дүүргэһэн, хартаабхын, һайн ургаса ургуулһан, малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлһэн

емеровскэ областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй туйлаһан тань ямар удхашанартайб гэхэдэ, энэ промышленна тон томо э—нүүрһэнэй ба металлургиин райондо хүдөө ажахые дэбжээлгэ нютаг дээрэ үйлэдбэрилһэн эдеэ хоолой бүхы шухала зүйлнүүдээр сай ажалшадые гүйсэд хангаха арга олгоно.

тагай органуудта, колхозууд болон совхозуудта үүсхэл оролдолго үргэн арга боломжын олгогдоһон мүнөө үедэ хүдөө ажахын рииие хүгжөөхэ талаар ашаглагдаагүй туйлай ехэ арга боломжо эгдэнэ, ажалшадай ажалай ба политическэ эдэбхинь дээшэлнэ, рэнэй зорилгые дүүргэхын түлөө тэдээнэй харюусалгань дээшэлнэ Кемеровскэ областиин колхозууд болон совхозуудай амжалтанууд на.

оохо таряа гүрэндэ тушааха ба худалдаха талаар уялгануудаа атайгаар дүүргэһэнтэйнь дашарамдуулан КПСС-эй Центральна т, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Кемеровскэ областиин эрэгэгтэй колхознигуудые, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэриые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, партийна болон советскэ хүлэгшэдые, мүн тэрэшэлэн промышленна предприятинуудай хүшэд болон албахаагшадые амаршалаад, Кузбассай ажалшадые оолой зүйлөөр гүйсэд хангахын тула оросһо таряа, хартаабха, мяха, һү саашадаа улам ехээр абадаг болохын тулада бүри рилготойгоор, оролдосотойгоор хүдэлмэрилхэ бэзэ гэжэ найдажа аа мэдүүлнэ.

С-эй Центральна Комитет.

ССР Союзай Министрнүүдэй Совет.

Шиидхэхы үе

956 оной һүүлшын квартал ба. Энэ квартал хадаа дукци үйлэдбэрилхэ гүй түсэбые саг болзор нь дүүргэхэ шиидхэхы үе юно. Үнгэрһэн үе соо оронай промышленностьда эн амжалта туйлагдаа. дприяти бүхэнэй коллектид жэлэй эхиндэ баталан һан уялгануудаа дүүргэхын ада бүхы шадалаа элэн хүдэлмэрилбэ.

Социалистическэ промышостиие саашадань хүгжөөн тулада үйлэдбэридэ байбүхы арга боломжонуудые рэнээр хэрэглэхэ, ажалай эсые эрид шууд дээшэлхэ гэһэн зорилго партиин съезд предприяти бүхэнэй лективэй урда табяа һэн. спублика доторнай тэрэ зоые бараг һайнаар дүүргэбайһан предприятинууд ниолон. Жэшээнь, урда жэлгэ ехэхэн гээгдэлдэ ороУлан-Удын шэлэй заводид мүнөө жэл ажалдаа хубилалта хэжэ, республингаа промышленна предятинуудай түрүү зэргэдэ анхай. Иимэ амжалта хайгээд туйлагдааб гэхэдэ, одой хүдэлмэришэд ажангаа эмхидхэлые эрид һайруулхын, үйлэдбэриингөө доой резервнүүдые дүүрэнээр глахын түлөө тэмсэлээ гадхаа. Тус заводойхид алистическэ мүрысөө үрөр дэлгэрүүлжэ, үнгэрэг 9 һарынгаа даалгабариһаа ур хэдэн олон вагон соншэл оронойнгоо шэнэ барануудта ябуулба.

Гүрэнэй түсэбые юрэнхы рэнь муу бэшээр дүүргэжэ һан предприятинууд үсөөн шье һаа, арадай ажахы хэрэглэгдэхэ продукци, эд аа гүрэндэ дутуу үгэжэ һан предприятинууд баһал шог. «Забайкаллес» комбиай зарим леспромхозуудта эбэй дүүргэлтэ бэрхэшээлбайдалда оронхой. Хандагаайн, Шулуутайн леспромхоуд республика дотороо эгээл үүд, техническэ талаараа аар хангагдаһан предятинууд болоно. Тэдэнэй һон модониинь имагтал эр замаар шэрэгдэдэг байГэбэшье, эдэ леспромхозуу хүтэлбэрилэгшэдэй, парна, профсоюзна организациай коллективүүдэйнгээ һан уялгаяа заатагүй дүүрын түлөө социалистическэ рысөө һулаар эмхидхэһэн эһээ модо шэрэхэ 9 һарын бүүд дүүргэгдэбэгүй.

Тэрэшэлэн республикымнай нютагай промышленностиин ба олзоборилгын кооперациин системын олон предприятинууд үнгэрэгшэ гурбан квартал соо гүрэнэй түсэб дүүргээгүй дээрэһээ олон зуу мянган түхэригэй эд бараа худалдаа наймаанай организацинуудта дутуу тушаагаа. Илангаяа «Кооп-строй», «Кооптруд» гэжэ олзоборилгын артельнүүд, мүн Яруунын, Хори[illegible] аймагуудтахи промкомбинадуудта ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл тон һулаар ябуулагдана. Тиимэһээнь валовой продукци үйлэдбэрилхэ түсэбынь һараһаа һарада дүүргэгдэдэггүй шахуу.

Жэлэй дүүрэтэр богони саг үлэбэ. Үнгэрһэн үеын хүдэлмэриин дутагдалнуудые обёорон шүүмжэлжэ, гээгдэнги предприятинуудай коллективүүд продукци үйлэдбэрилхэ даабаряа түргөөр дүүргэхэ талаар шухала хэмжээ абаха зэргэтэй. Тиин үйлэдбэри дээрэ шэнэ технологи, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө шангаар тэмсэхэ хэрэгтэй. Илангаяа предприятинуудай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд энэ гол зорилгоёо мартаха ёһогүй.

Олонхи предприятинуудта машина зэмсэгүүдэй, нарин оньһото түхеэрэлгэнүүдэй элдэб шалтагаанаар миин байха ябадал али олон үзэгдэнэ. Иимэ хангалтагүй хүдэлмэриин эсэстэ предприяти жэгдэ бэшээр хүдэлмэрилжэ, элдэб тэбдэхэ, яараха ушартай тохёолдоно. Эдэ дутагдалнуудые түргөөр усадхахын түлөө шангаар тэмсэхые хүдэлмэришэн бүхэнһөө эригдэнэ.

Агуухэ Октябриин 39-дэхи ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн орон доторнай үргэн далайсатайгаар дэлгэрбэ. Предприяти бүхэнэй коллективүүдэй тус мүрысөөндэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсажа, продукци үйлэдбэрилхэ гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ абаһан уялгануудаа заатагүй дүүргэхэ саг ерээ. Предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуд ажал үйлэдбэреэ ёһотой шангаар хинан шалгажа, зургаадахи табанжэлэй хоёрдохи жэл—1957 онии ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө тэмсэхэ байна.

Хадаһан таряан удаан хэбтүүлэгдэнэ

Кяхта городһоо Наушки тосхон ошоһон харгыгаар гушаад километр ябахада Боогын сагаан тала нэмжынэ. Эндэ Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гурбадахи комплексно бригадын 700 гектар тарялан бии юм. Таряанай ургаса хэзээ хэзээнэйхиһээ һайн. Ехэнхи талмайда га бүриин 15—16 центнер, зарим участогуудһаа 20—25 центнер гарана.

Таряа талханай энэ баян ургасые Погранична МТС-эй хоёрдохи тракторна бригадынхид (бригадирынь нүхэр А. Русанов) хуряажа байна. Гэбэшье, механизмуудай бүтээсэнь бага. Лафетнэ жаткын машинист Суетин бүхэли һарада оройдоол 160 гектар хадаа. Энэнь үдэртөө 5 гектар хадаһан болоно. Лафетнэ жаткын унагааһан 200 гектар таряан сохигдоогүй, узууртаа хэбтэнэ. Зарим валнуудынь газартаа няалдажа ноороод, таряаниинь ургажа захалаа.

Хуряалга юундэ нобшорноб гэхэдэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд (түрүүлэгшэнь нүхэр Цикало, парторганизациинь секретарь нүхэр Кудинова), Погранична МТС-эй дирекци (директорынь нүхэр Еланов, главна инженерынь нүхэр Москаленко) энэ шухала хэрэгые түргэдхэхэ гэжэ сролдолго, хэшээл гарганагүй. Боото нютагай Царам гэжэ участогта 50 гектар шэниисэ һайнаар гаража, үни хада эдеэшэһэн аад, мүнөө хүрэтэр хуряагдаадүй.

Энэ участогай баян ургасые тэрэ дарыдань хуряажа боломоор байгаа, теэд үшөө «ногоон» гэжэ шалтаг баряад бригадын хүтэлбэрилэгшэд энээниие нилээд хойшолуулаа бшуу. Иигэжэ энэ колхоздо һайн ургасатай участогуудые һүүлдэ, муу ургасатай талмайе хамагай түрүүндэ хуряадаг ушар үзэгдэнэ.

Лафетнэ жаткын хадаһан участогуудта эндэ тэндэ далан үлээгдэнэ. Бригадир нүхэр Русанов энэ гээлтэ хоролтые хараагүй хэбэртэй ябадаг. Комплексно бригадын бригадир нүхэр Федосеев таряа хуряалгые мүртэйгөөр эмхидхэнэгүй. Колхознигуудай, механизаторнуудай, һурагшадай ажалай журам тон һула. Зарим колхознигууд өөһэдынгөө хубиин ажал дээрэ хүдэлжэ хамаг сагаа барадаг байна.

Гэхэтэй хамта, колхозой хүтэлбэрилэгшэд «хүнүүд хүртэнэгүй» гэһэн саг үргэлжын шалтагаан урдаа баридаг. Теэд үдэр бүри 11 час хүрэтэр колхозой правленидэ хэды олон хүн (тоолоожо үзэхэдэ таби шахуу) үймэлдэнэ.

Таряа хуряалга юундэ удаарнаб гэжэ түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Кудиноваһаа асуухада:

— Хоёрхон лафетнэ жаткаар юунэй урда орожо үрдихэбибди,— гэжэ харюусадаг. Зүгөөр хоёр жаткануудай ажалые һайнаар эмхидхээ һаа, адагынь мянга гаран гектар хадажа болохо байгаа.

Погранична МТС-эй олонхи комбайнернууд үдэрэйнгөө даалгабари дүүргэнэгүй. Комбайнернууд Владимир Баландин, Николай Казанцев нэгэдэхи комплексно бригадын полинууд дээрэ хуряалга эхилһэнһээ хойшо 146—150 гектар хадаад байна. Һүүлшын 10 хоногой туршада (сентябриин 20-һоо 30 хүрэтэр) 25—30 гектар таряа тэдэнэр хуряагаа.

Нэгэдэхи комплексно бригадын «Узкое место» гэжэ газарта лафетнэ жаткын унагааһан 200 гектар таряан сохигдоогүй, Стрельбище гэжэ газарта 210 гектар шэниисэ, 35 гектар хара таряан, 250 гектар овёс хуряагдаагүй айража эхилээ. Увал гэжэ нютагта 15 гектар гэршүүхэ саһанда дарагдашоо. Энэнэй эсэстэ Калининай нэрэмжэтэ колхоздо бүхыдөө 600 гектар шахуу гансал шэниисэ, хара таряан, 400 гаран гектар овёс байрын саһанда дарагдахаяа байна.

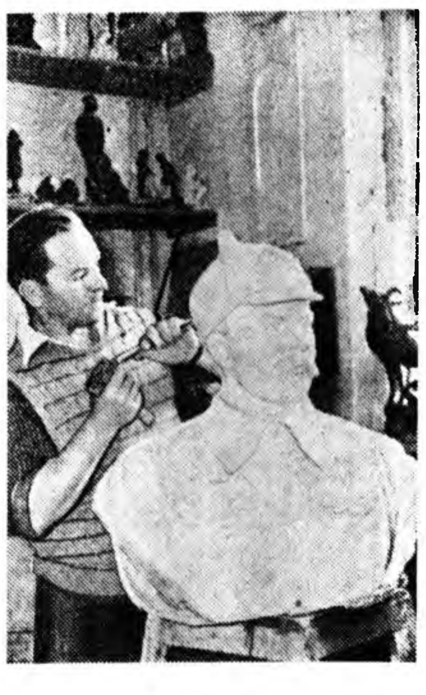
Колхознигуудай болон механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулагданагүй шахуу. Партиин айкомой Погранична МТС-эй зонодохи секретарь нүхэр Непомнящих ажалшадай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри муугаар ябуулна. Партийна эхин организацинуудта бодото туһаламжа үзүүлнэгүй.

— Хуряалга эхилһэнһээ хойшо газетэ хараагүйбди,—гэжэ механизаторнууд хэлсэдэг. Социалистическэ мүрысөөн ёһын тэдыдэ эмхидхэгдэнхэй. Тэрэнэй дүн гаргагданагүй. Республикын түрүү машинистнуудай, комбайнернуудай дүй дүршэлые олоной шадабари болгохын тула өөдтэй юумэн хэгдэнэгүй.

Кяхтын аймагай колхозуудта таряа хуряалга ямар шалтагаанһаа унжагайруулагданаб гэхэдэ, МТС-эй механизмууд муугаар заһагдаһан дээрэһээ ходо эбдэрнэ. Һайса эдеэшэһэн тарятай участогуудые шэлэжэ олонгүйгөөр, ногоон таряа хуряахада механизмуудай эбдэрхэнь мэдээжэ. Колхозуудай болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд хуряалгые бодотоор эмхидхэнэгүй. Һүүлэй үедэ тогтоһон сэлмэг дулаан үдэрнүүд таряа хуряахада эгээл зохид байна.

Партиин Кяхтын айком, аймгүйсэдком таряа хуряалга унжагайруулжа байһан колхозуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдһөө шанга эрилтэ хэхэ ёһотой.

Д. Болхоев, манай корреспондент.

Фрунзэ. Киргизиин уранзураашад «Советскэ засагай 40 жэл» гэһэн выставкэдэ бэлэдхэжэ байна. Скульптор К. Г. Кошкин академик Константин Иванович Скрябинай портрет (модоор) хэжэ дүүргээд, мүнөө Михаил Васильевич Фрунзын бюстые (мрамораар) хэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: скульптор К. Г. Кошкин хүдэлмэрилжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Тамбовско областиин колхозууд ба совхозууд гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэбэ

Тамбовско областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд Коммунистическэ партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэриие бэелүүлэн, гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэбэ. 28,7 миллион пүүд таряан гүрэндэ тушаагдажа ба худалдагдажа, түсэбһөө гадуур 2,2 миллион пүүд таряан тушаагдаба. Гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

Колхозууд ба совхозууд 1957 оной хабарай тарилгада үрэһөөр өөһэдыгөө гүйсэд хангажа, намарай культурануудай тарилга саг соонь үнгэргэбэ.

Энэ жэлдэ областиин колхозууд ба совхозуудта сахарна свеклын, наран сэсэгэй, хартаабхын ба овощиин һайн ургаса ургуулагдаа. Мүнөө үедэ колхознигууд, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэришэд хартаабха, овощь болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын, ургасаяа тон түргэнөөр хуряажа абахын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдожо, намарай пар саг соонь хахалха, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлжэ байна.

Ажалай эмхидхэлэй муу дээрэһээ

Ториин аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз аймаг соогоо таряан-ажалай талаар томохон колхозуудай нэгэниинь юм. Энэ колхоз мүнөө жэл мянгаад шахуу гектарта таряа һайнаар ургуулаашье һаа, хуряалгын хүдэлмэриие ехээр унжагайруулжа байна. Мүнөө ток дээрэнь орооһон хушалтагүй хэбтэнэ. Шэбэр гэжэ нютагай ток дээрэхи орооһоной сарайн хахадынь хушагдаадүй. Бороо хурада ороһон таряан гутана. Һаяхан бороогой ороходо 4-дэхи бригадын ток дээрэхи ехэ таряан бороондо сохюулжа хэбтэбэ. «Юундэ хушанагүйбта?» гэжэ тэндэ байһан кладовщик нүхэр Дмитрий Воронинһоо асуухада «хушаха юушье үгыбди, хатааха бэзэбди» гэжэ харюусаба.

Энэ колхоздо таряа хуряалга эхилһээр һара шахуу болобошье, өөдтэй юумэн хэгдээгүй. Энэ саг соо оройдоо 350-яад гектар хуряагдаад байна. Энээндэ Ториин МТС-эй 4-дэхи тракторна бригадын комбайнернууд зэмэтэй. Жэшээлхэдэ, Оготор гэжэ газарта хүдэлдэг Василий Назаровай самоходно комбайн 10-аад хоног соо оройдоол 22 гектар хадаа. Шалтагаанииинь гэхэдэ, ходо эбдэрнэ. Эндэ ажалай эмхидхэл һула. Үглөөнэй 10—11 часта ажалдаа гараад, наранай орохолоор болинод. Колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Доржиев) комбайнернуудые эдеэ хоолоор мууса хангана. Тоһо, сахар үгэнэгүй, ехэнхидээ тэдэнэр хара сай, хилээмэтэйл байдаг. Энээнһээ ямар аша байхаб. Тиихэдэ Боргойн талада ойроошье хүртөөгүй үшөө хадагдаха 600-гаад гектар таряан бии. Энээнэй 450 гектарынь шэниисэ.

Таряанай тогуудта мүн лэ ажалай эмхидхэл муу. Жэшээлхэдэ, сентябриин 26-да Шэбэрэй тогто үглөөнэй 11 час болотор ажал эхилээгүй байба. Эндэ хүдэлдэг зон үглөөгүүр эртэ ерээд, ехэнхи сагаа миин үнгэргэнэ. Хиидхэхэ таряанай ехэхэн байхадань, зернопульт хүдэлгэхэ «ХТЗ»-гэй тракторист трактор дээрээ һуугаад наадажа ябаа һэн. Ажалынь арайшье гэжэ 11 часта эхилжэ, хахад час хүдэлөөд байхадань зернопультнь эбдэршоо. Мүн үрэһэнэй таряан мүнөө хүрэтэр тогуудта байһаар. Колхозой полевой стан дээрэ ямаршье культурна хүдэлмэри ябуулагданагүй. Тэндэ нэгэшье газетэ, журнал, шатар, даам харахагүйт. Кино, лекци тухай дурдаһанайшье хэрэггүй.

В. Очиров.

МЭРГЭЖЭЛТЫН ЗҮБШӨӨЛ

Таряа хуряалгада косилкануудые яажа һайнаар ашаглахаб

Орооһото культурануудай саг сооогоо үргэлжэдөө эдеэшэжэ үрдеэгүй, хуряалгын үедэ байгаалиин эрхэ байдалай муу, бороо хуратай байһан ушар таряа хуряалгада бэрхэтэй байдал ушаруулаа. Эмхигүй нобшо байдалаа талхамнай «хүхэ» гэһэн гээгдэнги һанамжаар сагаа-руулха гэжэ оролдоһон зарим колхозуудай болон аймагуудай хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр таряа хадалга ба хуряалга ехээр унжагайраад байна. Зэдын, Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй, Кяхтын болон бусад хэдэн аймагуудта мүнөө хүрэтэр хэдэ мянган гектар орооһото культуранууд, зелёнко хадагдаагүй байһаар зандаа.

Мүнөө саг орой болоо. Олон аймагуудта түрүүшын саһан ороо. Тиимэһээ МТС-үүдэй комбайнуудые үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглахын хажуугаар, эдеэшэжэ үрдеэгүй хүхэ талхые үбһэ сабшадаг самоходно болон тракторна косилкануудаар, морин косилкаар сабшажа хуряаха саг тулаа.

Косилкануудта техническэ харууһалга саг соонь, һайнаар хээгүй дээрэһээ олон ушарта косилканууд эбдэрнэ. Тиигэжэ һаатаха ушарнуудынь олон болоно. Косилкануудые бултыень бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын тулада косилкын хажуурнуудые саг соонь һайнаар бүлюудэн хурсадаха, отолдог аппарадыень зүбөөр тааруулан һуулгаха шухала. Косилка мохоо хажуууртай байхадаа солосмо отолонгүй, жажалаад лэ гарашадаг. Тиигэжэ орооһо таряан, мүн үнэтэ тэжээл болохо зелёнко ехээр гээлтэдэ ородог.

Косилкые һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхын тулада косилка бүхэниие хоёр хажуууртай байлгаха шухала. Хажуурынь 3—4 час болоод лэ бүлюудэн хурсадаха хэрэгтэй. Тиихын тулада бригада бүхэндэ хажуур бүлюудэхэ тусгаар дүршэлтэй хүнтэй байбал һайн.

Сабшажа эхилхэһээ түрүүн косилкын бүхы механизмуудые тааруулха шухала. Хажуур шатун хоёрынь нэгэ шугам руу сэб сэхэ байха зэргэтэй. Техническэ заабариин ёһоор хажуурые зүбөөр, забһаргүйгөөр һуулгаха хэрэгтэй. Хажуурай буруу һуулгагдаад байбал шатун эбдэрдэг, хажуууртань үбһэ солоомо оройлдоод, хахажа урагшаа ябадаггүй байна. Хажуураа хахуулхагүй гэбэл хажуурнуудайнгаа бултадаа түргэнөөр хүдэлөөд байхадань лэ трактораараа жүдхүүлэн таряа сабшажа орохо хэрэгтэй. Хажуурнуудаа нэгэ жэгдээр, доогуургаар табихада сэбэрээр сабшадаг.

Косилкануудые тракторай хойноһоо шагтагалан холбоходо хоёрдохи, гурбадахи косилкануудынь прицепынгээ голһоо хадагдаха ногоон тээшээ нэгэ бага хадууржа магад. Тиихэдэнь нарииихан зурууд үбһэн гү, али таряан хажуурта оронгүй косилкын мөөреэр дарагдажа, таряанай гээлтэ гаргажа болодог. Энээниие болюулхын тулада хажуураа «ехээр лэ» эдюулхэ гэжэ оролдонгүй, харин косилкын эрьюулхэ секторынь (сектор поворота) зүүлжэнь эрьюулжэ, һүүлшын косилкануудые залан сэхэлхэ хэрэгтэй.

Эдэ заабаринуудые нарин сахижа, косилкануудые таряа хуряалгада олоор хэрэглэбэл хадалга түргэнөөр дүүргэхэ арга олдохо байна.

Республикын олонхи колхозуудта энэ жэлдэ зелёнко ехэ һайнаар ургаа. Үдхөөр ургаһан зелёнко хуряалга механизаторнуудта олон бэрхэшээл мүн лэ тохёолдуулна. Иимэ зелёнкые тракторна косилкануудаар һайнаар хадажа болоно. Зелёнкын хатаад байхада 2 ГБТ-2,2 гэжэ тракторна тармуураар сабшагдаһан зелёнко суглуулха хэрэгтэй. Мүн ГПТ-14,5 гэжэ тармуурые хэрэглэхэдэшье болохо байна. Тармагдаһан зелёнкые удаань таряа суглуулаад бухалладаг түхеэрэлгээр бухаллаха хэрэгтэй.

Таряа хуряалга түргэнөөр дүүргэхын тулада хуряалгада поточно арга хэрэглэхэ шухала. Тиигэбэл бүхы машинанууд хуряалгада һайнаар ашаглагдажа, хүхэ таряа ойрын үдэрнүүдтэ сабшажа дүүргэхэ ба ургуулһан таряагаа гээлтэдэ оруулангүй бултыень хуряажа абаха арга олдохо байна.

И. Абзаев, БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын инженер.

[К]урска областиин колхозууд ба совхозууд таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэбэ

ска областиин хүдөө ажахын мэрилэгшэд хүдөө ажахын ануудые ехээр абадаг болохо КПСС-эй XX съездын э шиидхэбэринүүдые хэрэг бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ , таряа тушааха гүрэнэй түсэб рһоонь урид дүүргэбэ.

астиин колхозууд ба совхозууд оной хабарай тарилгада үрэһэхүрэнгөөр өөһэдыгөө гүйсэд хангаа.

Мүнөө үедэ колхознигууд, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд сахарна свёклын, улһанай, хартаабхын, овощиин болон бусад культурануудай ургаса хуряалга түргэнөөр дүүргэхын ба малдаа элбэг хүрэхэ бүдүүн, шэмэтэ тэжээл бэлдэхын түлөө хүдэлмэридэ бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байна.

[Д]үшэн нэгэдэхи" гэһэн уранһайханай фильм

шэн нэгэдэхи» гэһэн уранһайнгэтэ шэнэ фильмые октяб2-то журналистнуудай Центбайшанда олониитын шалган болоо. Энээниие СССР-эй рын министерство эмхидхээ. нокартина гражданска дайнай баатарлиг үдэрнүүдтэ зорюулагдаһан Б. Лавренёвой мэдээжэ рассказай ёһоор «Мосфильм» студида зохёон гаргагдаа.

Һаяын үдэрнүүдтэ «Дүшэн нэгэдэхи» гэһэн кинокартина экрануудта гараха юм. (ТАСС).

ҮНИНЭЙ ҺААЛИШАН

Кударын аймагай Хамнигадайн МТС-эй харьяата Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо Дулма Алексеевна Дондопова 1935 онһоо хойшо һаалишанаар ажаллажа байна. Дулма Алексеевна үнэн сэхэ оролдосотой ажалаараа, налагай урихан дару зангаараа хүндэтэй болонхой.

Дулма Алексеевна хорёод жэлэй туршада олоһон баян дүй дүршэлөө залуу һаалишадта дамжуулхые хүсэдэг юм. Тиигэжэ Дулма Алексеевна олон залуу һаалишадые хүмүүжүүлээ. Тэдэнэй тоодо залуушуул Валя Батомункуева, Зоя Цыренжапова болон бусад ороно. Гадна, энэ һаалишан ажалдаа түрүү арга дүршэл нэбтэрүүлхын тула ехэ оролдолго гаргадаг. Тугалые эхэһээнь һалгаажа тэнжээхэ аргые нүхэр Дондопова эгээн түрүүн колхоздоо хэрэглээ һэн. Мүн жэл бүри шэнэ гунжадые тугаллуулжа, үнеэн болгодог байна.

Ажахын энэ жэлэй туршада даажа абаһан үнеэн бүриһөө 1100 литр һү һааха уялга абаһан аад, үнгэрһэн 11 һара соо 1002 литр һааба.

Д. Чимитов.

Хонидоо саг соонь үрэжүүлбэдибди

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз һүүлэй үедэ хонин һүрэгөө үдхэжэ, үүлтэрыень һайжаруулхын тулада ехэ оролдолго гаргажа байна. Мүнөө колхоздомнай арба мянга шахуу толгой хонид тоологдоно. Тиигэбэшье, хонидоймнай олонхинь нарин ба нарибтар нооһотой боложо шадаагүй байха юм.

Колхознай зургаадахи табанжэлэй эсэстэ хонидойнгоо тоо толгойе хоёр дахин олошоруулха, үүлтэрыень һайжаруулха, ехэнхидээ нарин ба нарибтар нооһотой хонидтой болохо зорилго урдаа табинхай. Энэ ехэ зорилгые бэелүүлхэ гээшэ колхозой хонишодой үнэн сэхэ, оролдосотой ажалһаа гүйсэд дулдыдаха байна. Тиимэһээ хонин ажалаа эрид түргэн хүгжөөхын тулада бидэнэр ажал дээрээ шэнэ, түрүү онол арганууды хэрэглэхые оролдохо ёһотойбди. Манай колхоз хоёрдохи жэлээ хонидоо үбэлэй сагта, хабар эртэ хурьгалуулдаг боложо, энээнэй ашаар хурьгадай гарзалха ябадалые эрид үсөөрүүлжэ байна. Мүн тиихэдэ эхэ хонидой олоороо һубайрха ябадалые усадхахын тулада хонидоо бултыень искусственнаар үрэжүүлхэ арга хэрэглэдэг болонхойбди.

Би колхоздоо хонишоноор ажаллаха зуураа, хоёр жэлэй урда тээ өөрынгөө дураар техник-үрэжүүлэгшын мэргэжэлдэ һураа һэм. Тиигэжэ эхэ хонидой отарые дааха зуураа, жэл бүхэндэ фермынгээ хонидые искусственнаар үрэжүүлнэб. Нёдондо хоёрдохи ОТФ-эдэ хонишоноор ажаллахадаа зургаан зуу гаран хонидые искусственнаар үрэжүүлһэмни хуу шахуу һубайрангүй үбэлэй һаранuудта хурьгалһан байна.

Мүнөө жэлдэ фермынгээ дүрбэн отарын 2000 толгой эхэ хонидые август һарын 20-һоо эхилжэ, сентябриин 25 болотор искусственнаар үрэжүүлжэ дүүргээб. Манай колхоз энэ шухала хэрэгтэ эртээнһээ һайнаар бэлэдхэһэн байна. Эхэ хонид үрэжүүлэгдэхэһээ һара шахуу урда хурьгадһаа таһалагдажа, һайнаар бэлшээгдэжэ, хүсэ шадалтай, тобир тарган болоһон байна. Тиихэдэ үрэжүүлгэдэ хэрэглэгдэхэ хусанууд шэгнүүрэй ба нооһо үгэлгын талаар шэлэн илгажа, һайн харууһанда байлгагдажа бэлэдхэгдэһэн байгаа.

Бидэнэр 6—7 килограмм нарин нооһо үгэдэг, 60—75 килограмм шэгнүүритэй нэгэдэхи классай «Советскэ меринос», «Алтайн меринос» гэжэ үүлтэрэй хусануудые үрэжүүлгэдэ хэрэглээбди. Үрэжүүлгэ хэхэдээ түрүүшүүлэй жэшээгээр, зоотехнигэй заабарийн ёһоор хэхые оролдообди. Үдэр бүхэндэ дүрбэн отара бүхэнһөө 20—25 хонидые, хамтадаа 80—100 толгой хонидые үдэшэ болотор үрэжүүлээд, үглөөниинь дахин шалгажа, хоёрдохёо үрэжүүлдэг байгаабди. Тиихэдэ хонид һайнаар үрэжүүлгэдэ орожо, һубайрдаггүй байна.

Хонишод Б. Шоёнова, Ш. Жамбалдоржиев, Д. Хайдапова гэгшэд отарынгаа хонидые үрэжүүлгэ болотор һайса таргалуулжа шадаһан, искусственнаар үрэжүүлхэ хэрэгтэ ехэ шударгы, эдэбхитэйгээр хабаадалсаа юм. Эдэ хонишод хонидые искусственнаар ороондо оруулжа, үбэлэй сагта хурьгалуулха түрүү аргын үлүү һайниие өөһэдынгөө ажалай дүй дүршэлһөө мэдэнхэй. Энэ жэлдэ хонидой искусственна үрэжүүлгые һайнаар эмхидхэхын, тэрэнэй үрын ашагтай байхын тула колхозоймнай правлени ба партийна организаци техник-үрэжүүлэгшэдэй, ахалагша хонишодой, хуса харууһалагшадай урманда шан тогтооһон байна. Жэшээлхэдэ, үрэжүүлэгдэһэн 2000 хониной 97 процентһээ дээшэнь һубайрангүй хурьгалаа һаань, техник-үрэжүүлэгшэнэр, ахалагша хонишод хурьгалһан хоёр хонин бүхэнэй 50 мүнгэ, хусашан—20 мүнгэ абаха байна. Тиихэдэ абтаһан нарин ба нарибтар нооһотой хурьган бүхэнэй түлөө техник-үрэжүүлэгшэ, ахалагша хонишод 1,5 түхэриг, хусашан 50 мүнгэ абаха юм.

Би өөрөө мүнөө 500 толгой һайжаруулагдажа байһан үүлтэрэй эхэ хонидтойб. Эдэнээ бултыень январь, февраль һаранuудта хурьгалуулхаар хараалнабди. Мүнөө жэлдэ түрүү арга хэрэглэһэнэй ашаар отарынгаа хонин бүриһөө дунда зэргээр 3 килограмм нооһо абахын түлөө оролдохо хүсэлэнтэйб.

Бумэ Намсараева, Хорийн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонидой отарые даагша ба техник-үрэжүүлэгшэ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Политическэ хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулха

Манай машинно-тракторна станци Иволгын ба Кабанскын МТС-үүдтэй, мүн бүхы тракторна бригаданuуднай өөһэд хоорондоо мүрысэнэ. Абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ, мүрысөөндэ илахын тула манай парторганизаци механизаторнуудай дунда эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна. Мүнөө МТС-най тракторна хүдэлмэрээр жэлэйнгээ түсэбые 95 процент дүүргэжэ, условно трактор бүхэндэ 770 га газар элдүүрилээд байна. Энээнһээ гадна, 2450 гектар шэнэ газар хахалагдаа. Манай механизаторнууд харьяата колхозуудайнгаа гэшүүдтэй хамта оролдолго гаргажа, мүнөө жэлдэ муу бэшэ таряа ургуулаад, тэрэнээ хуряажа дүүргүүтэй байнабди. Маленковой, Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта гектар бүриһөө дунда жэшээгээр 10 центнерһээ доошо бэшэ орооһон абтана. Ондоошье колхозуудтамнай яһала һайн ургаса гараа.

МТС-эй харьяата колхозуудта кукуруза, зелёнко гэхэ мэтын шэмэтэ тэжээл ехээр таригдаа. Мүнөө га бүриһөө 40—50 центнер, бүри һайн ургасатай зарим участогуудһаа 60—70 центнер зелёнко хадагдана.

Ургасаяа саг болзор соонь, һайн шанартайгаар хадажа абаха, гүрэндэ таряа тушаалгаяа түргэн дүүргэхэ гээшэ манай шухалын шухала зорилго болоно. Тиимэһээ, партийна бюро МТС-эй дирекцитэй хамта, таряа хуряалгын эхилхэһээ урид, комбайнернуудай зүблөө зарлажа, хуряалгаяа эмхитэйгээр үнгэргэхэ тухайда зүбшэн хэлсэһэн, механизаторнуудай уялгануудые абаһан байгаа. Олонхи комбайнернууд һайн бэлэдхэлтэйгээр хуряажа эхилээд, оролдосотойгоор хүдэлжэ байнад. Илья Разгильдин, Степан Смольников, Прокопий Суриков, Афанасий Зорин, Степан Степанов «С-6» маркын комбайнаар үдэр соо 12—16 га алдадгүй хададаг. Тиихэдэ Иван Кобылкин, Алексей Кричун, Георгий Суворов болон бусад «С-4» маркын комбайнаар үдэр бүри 10—13 га хадана. Нүхэр Кричун зарим үдэр 20—24 гектар хүрэтэр хададаг юм. «Коммунар» комбайнда хүдэлдэг Николай Николаев, Петр Колосков гэгшэд үдэр бүри 10—12 га хадана.

Хуряалгын үедэ механизаторнуудай дунда ябуулагдаха политическэ хүдэлмэриин түсэб табигдажа, комбайнай агрегат бүхэндэ 2—3 агитатор томилогдоһон, МТС-эй дирекци, парторганизациин, рабочкомой дамжуулгын Улаан туг бии болгогдоһон юм. Мүн үдэр бүриин дүнгөөр ехые хадаһан комбайнерта улаан вымпел барюулагдана. Мүрысөөнэй дүн арбан хоног бүри гаргагдажа, показателиин доскада бэшэгдэнэ. Агитаторнууд хөөрэлдөө хэдэг, тиихэдээ мүрысөөндэ хэнэй түрүүлжэ, хэнэй гээгдэжэ ябаһые, ажал хүдэлмэрээ хайшан гэжэ улам һайжаруулха тухай тодорхойгоор хэлэжэ үгэдэг. Агитатор нүхэр Антонов хөөрэлдөөгөө һонирхолтойгоор эмхидхэхэһээ гадна, «Дайшалхы хуудаһа», «Молни» гаргалсадаг байна. Тэрэшэлэн агитаторнууд К. Оскорбин, С. Никонов, Н. Грибанов, С. Качин болон бусад һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Гэхэ зуура, ажал хүдэлмэридэмнай дутуу дунданuудай, алдуу эндүүнүүдэй гараһан дээрэһээнь, таряа хуряалгаяа үшөөл дүүргээдүй байнабди.

Зарим комбайнернууд: И. Толчиначин, И. Уваров, М. Матхеев, Б. Ковба, И. Зарубин болон бусад бүтээсэ багатайгаар хүдэлмэрилжэ, хуряалгын хэрэгые хойшо татаһан байха юм.

Таряа хуряалгын эхилхэһээ хойшо комбайнууд болон ондоошье техникэ түргэ түргэн эбдэржэ, хэдэн олон һаатал болоһон байна. Теэд МТС-эй дирекци, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө хэмжээн түргөөр абтадаггүй байба.

Механизаторнуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ дутагдалнууд баһал бии байна. Олохон агитаторнууд (нэн түрүүндэ нүхэд Иван Бурлаков, Н. Округин, И. Турбаков) хөөрэлдөө хаа яа хэжэ, партийна даабаряа муугаар дүүргэдэг байгаа.

Эдэ алдуу, дутуунуудые манай партбюро (тэрэ тоодо би өөрөө) ехэл оройтожо элирүүлһэн, заһаха хэмжээ гээгдэжэ абаһан байнабди. Манай хүдэлмэридэхи дутагдалнууд тухай «Бурят-Монголой үнэн» газетэ тэсэгэн тон зүбөөр шүүмжэлжэ, бидэндэ туһа хүргөө.

Таряа хуряалгаяа түргэдхэжэ, ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхын тула зохихо хэмжээнүүд хараалагдаад, бэелүүлэгдэжэ байна. Үлэһэн 1400-гаад га таряагаа 4—5 үдэр соо хуряажа дүүргэхын тулада үдэр һүнигүй хүдэлмэрилжэ байгдана. Колхозуудай таряа тушаалгаяа дүүргээд, мүнөө түсэбһөө гадуур үгэжэ үргэлжэлһөөр. Тракторнууд, машинанuудые заһабарилгын мүнөө эхилжэ байхада, механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр эмхидхэхэ, ойлгууламжын хүдэлмэри шадамараар ябуулха уялгатайбди.

В. Шапов, Темлюйскэ МТС-эй парторганизациин секретарь.

Түрүү үүргэеэ дүүргэдэг коммунист

Коммунист Цэбэгжап Тогошеев һаамхай үнеэдэй хоёрдохи фермэдэ агитатораар табигдаад, парторганизациингаа энэ даалгабарида ханамжатайгаар хандана. Малшадтай хөөрэлдөө хэхын тула эртээнһээ бэлдэдэг, фермынгээ ажал хүдэлмэриие һайжаруулха зорилготой холбожо, дутуу дунданuудаа усадхаха аргануудые тодорхойгоор хэлэжэ үгэдэг юм. Ойлгууламжын хүдэлмэри шадамараар ябуулхаһаа гадна, мүрысөө үргэнөөр эмхидхэдэг. Энэ фермынхид колхозойнгоо һаамхай үнеэдэй ондоо хоёр фермын малшадтай, мүн өөһэд хоорондоошье мүрысэнэ. Агитаторай үүсхэлээр фермын улаан булан соо показателиин доска бии болгогдонхой. Һаалишадай абаһан уялгаяа ямараар дүүргэжэ байһан тухай мэдээн арбан хоног, һара бүхэндэ гаргагдаад, тэрэ доскада бэшэгдэдэг.

Нүхэр Тогошеев республикын болон ороной түрүү малшадай дүй дүршэлые, хүдөө ажахын эрдэм ухаанай туйлалтануудые малшадтаа һонирхолтойгоор хөөрэдэг, колхозойнгоо арга боломжотой холбодог байна. Нүхэр Тогошеев өөрөө газетэнүүд, журналнуудые ходо уншадаг, хүдөө ажахыда хамаатай һургаал заабаринуудые улам ехээр мэдэдэг болохо гэжэ оролдодог юм.

Колхозой парторганизаци эдэ гурбан фермын мүрысөөнэй дүнгүүдые һара бүри согсолон тусхай «Бюллетень» гаргадаг. Колхознигууд тиимэ «Бюллетениин» гарахые ехээр хүлеэдэг болонхой. Өөһэдынгөө ажалай үрэ дүнгүүдые мэдээд байхадаа түрүүшүүл — улам урагшаа дабшахые, гээгдэгшэд—нүхэдөө хүсэхые оролдожо, габшагайгаар ажаллаха ушартай болоно.

Хоёрдохи фермын һаалишан мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаададаг Дулма Гармаева горьтойхон амжалта туйлаа. **Бага наһандаа һаалишан эхынгээ хүдэлмэриие хамһалсажа, дүй дүршэлдэ хүртээшэнь** мүнөө нүхэр Гармаевада ехэ туһатай байба. Дулма арба гаран жэлдэ һаалишан байжа, бэрхэ шадабаритай, ехэ дүршэлтэй болоо. 1954 оной зун Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ ошоод, түрүү ажалай жэшээе хаража, ойлгожо ерээ һэн. Нёдондо жэл нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 2200 литр һү һаажа, аймаг соогоо түрүү һуури эзэлээ бэлэй.

Нютагтань ган гасуурай болобошье, нүхэр Гармаева ажахын жэлэй туршада 1882 литр һү һаажа, колхоз соогоо түрүүлээ.

Энэ фермын ондоошье һаалишад баһал һайнаар хүдэлмэрилөө. Жэшээнь, Д. Доржиева жэл соо—1686, Ц. Бадмацыренова—1660, Д. Дугарова 1300 литр һү һааһан байна. Тиигэжэ, манай колхозой 2-дохи фермэ (даагшань нүхэр Доржиев) нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 1210 литр һү һаажа, аймаг дотороо урдууршаг ябана.

Энэ фермынхид ажахын шэнэ жэл дотор һү ехээр һааха зорилго табяад, 200 тонно эрхим шанартай кукурузын силос дараа, нёдондонойхиһоо ехэ үбһэ сабшажа абаа. Мүнөөшье тэжээл бэлэдхэжэ үргэлжэлһөөр. Фермэ шадараа 30 га шэнэ газар хахалжа, зелёнко тариһаниинь гайхалтай һайнаар ургаа. Га бүриһөө 170—180 центнер шэмэтэ тэжээл абтаа.

Малшадайнгаа иигэжэ һайнаар ажаллахадань ехэтэ баясанабди. Эдэнэй саашадаа бүри һайнаар хүдэлжэ, артелиингээ олзо доход арьбадхахыень үнэн зүрхэнһөө хүсэгдэнэ. Колхозой парторганизаци бидэнэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ, агитатор нүхэр Тогошеевэй баян дүй дүршэлые бүхы агитаторнуудай шадабари болгохо ёһотой.

Д. Мункуев, Бичурын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүн.

Партийна гэгээрэлэй шэнэ жэл эхи...

Оронойманай олон городуудаар болон районуудаар партийна гэгээрэлэй шэнэ жэл эхилээ. Марксистско-ленинскэ һургаалай шухала хуби болохо экономическа теориие шудалалгада онсо ехэ анхарал хандуулагдана.

Москвагай предприятинууд болон эмхи зургаануудта политэкономи болон тодорхой экономико шудалха семинарнууд болон кружогуудай тоо нилээд олошороо. Зунай үедэ эндэ экономическа семинарнуудые болон кружогуудые хүтэлбэрилхэ 2 мянга шахуу пропагандистнууд бэлэдхэгдэһэн байна. Столицын бүхы районуудта, хэдэн томо предприятинуудта хоёр жэлэй экономическа һургуулинууд байгуулагдаа. Хэрбээ нёдондо иимэ һургуулинууд миин 4 байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 51 болоо.

Дзержинскиин нэрэмжэтэ «Трехгорная мануфактура» комбинадта коммунистнууд болон комсомолецуудай политическэ һуралсалай занятинууд эхилээ. Тэндэ 600-гаад коммунистнууд, 400 шахуу комсомолецууд һурана. Мүнөө үеын политика шудалха кружогуудай түрүүшын занятинуудта Суэцкэ каналые национальна мэдэлэй болгохо тухай хөөрэлдөөн болоо. Энэ асуудал һурагшадые ехээр һонирхуулаа. Удаадахи неделиһээ партийна болон ажахын эдэбхитэдэй тодорхой экономико шудалха семинар хүдэлжэ эх...

Мүн эндэ па...
болон комсомольско байгуу...
семинарнууд эмхидхэгдэбэ.

Алма-Атын коммунистнууд ...мическа эрдэмээ дээшэлүүл... хаpалаа ехээр табина. Заво... лон фабриканuудта, эмхи ... нуудта политическэ эконом... мышленна предприятинуудай, ...гын, транспортын, худалдаа ... най экономи шудалха 160 га... минар хүдэлжэ эхилээ.

Фрунзе, Вильнюс, Гомел... ранск, Сталино, Воркуты бо... сад городуудта партийна гэ... шэнэ жэл эмхитэйгээр эхилэ...

(ТА...

* * *

Партийна һуралсалай энэ ... Улан-Удын партийна орган... мүнөө үеын политика шудал... жогууд, промышленностиин, ... спортын барилгын, худалда... маанай экономико, политичес... номи шудалха кружогууд бо... минарнууд нёдондонойхиһоо ... эмхидхэгдээ. Тэдэнэй зарим... үсэгэлдэр түрүүшынгээ зан... дые үнгэргэбэ. Мүнөө үеын п... ка шадалха кружогуудай түр... занятинууд сэмбын фабрикын, ...ной заводой, барилгын учас... дай, паровозно депогой ба б... партийна организацинуудта ...

Москвагай залуушуулай алдарта аж...

Союзуудай байшангай Колонно зал соо залуушуулай вечер бо...

Союзуудай байшангай Колонно зал соо шамбай шанга, гаһар дорюун залуушуул октябриин 4-нэй үдэшэ сугларба. Хүбүүд, басагадай наранда хүрилһэн нюурнуудынь гэрэлтэнэ. Тэдээнэй олонхойнь үбсүүнүүдтэ «Атар газар элдүүрилэн ашаглаһанай түлөө» гэһэн ВЛКСМ-эй ЦК-гэй значок харагдана. Эдэнэр Сибиириин ба Казахстанай атар газар дээрэ ороохо таряа хуряалгада хабаадалсаһан столицын залуу хүдэлмэришэд болон албахаагшад, студентнэр гээшэ.

Таряашадта туһалхын тулада энэ зундаа, комсомолой путёвкоор 13 мянга гаран залуу москвагайхид ошоһон байгаа. Тэдэнэр колхозно ба совхозно полинуудай ажалшадтай хамта олон олон миллион пүүд эрхим шанартай ороохо таряа хуряалсажа, Эхэ оронойнгоо амбаарта хэлсээ. Залуу хүбүүд, басагад ажалай ехэ амжалтатайгаар столицадаа бусажа ерээд, тэдээн сооһоо эрхимэй эрхимүүдынь комсомольско алдарта ажалайнгаа дүнгүүдые гаргахын тулада Колонно залда ерээ. Энэ алдарта хэрэгүүд тухайдань СССР-эй Совхозуудай министрын нэгэдэхи орлогшо С. В. Кальченко, СССР-эй Хүдөө ажахын министрын орлогшо М. П. Карпенко гэгшэд хэлэбэ. Тэдэнэр ургаса хуряалгада туһалһанайнь түлөө залуушуулда ха...луун баясхалан хүргөө.

Ороной элдэб городуудһаа ...мольско путёвкоор ерэһэн 22... ган залуу хүбүүд, басагад ат... боро газарнуудай районуудта... һо таряа хуряалгада хабаада... ВЛКСМ-эй секретарь В. Е. ... частный мэдээсэбэ. Зоригто ...шуул Коммунистическэ парти... Советскэ правительствын зүг... дээнэй урда табиһан зорилгые... тэй солотойгоор бэелүүлээ. ...шуул хадаа саашадаа арадай... хын шухала даалгабари... дүүргэхээр эрид шиидэнги...

Бауманай нэрэмжэтэ мо... техническэ дээдэ училищиин ... дентка Г. Майорова түрэл па... гаа, Ленинскэ комсомолой ям... даалгабари дүүргэхээр бэлэн б... тухайгаа мэдүүлээ.

Союзуудай байшангай зал... нэгэн соо хүндэлэлгын сто... бэлдэгдэһэн байгаа. Вечертэ ... дагшад эндэ орожо, бусалжа... һан туйлай томо самоварһа... уудаг байба.

Сэнгэлгэ һүни орой болото... гэлжэлөө. Залуушуулда зору... дан ехэ концерт табигдаа.

Албаниин ба Монгол А... Республикын залуу хүбүүд, б... дай делегацинууд вечертэ хаба... саа.

(ТАС...

ДАБААН ГОРХОНДО

Яруунын аймагай центр Сосново-Озёрскһоо урагшаа дүшөөд километрын газарта Дабаан Горхон гэжэ нютаг оршодог. Тэндэ бүтүү хүбшэ тайгын дунда шэнэхэн тосхон баригдажа эхилһээр 2—3 жэл болоо. Гэбэшье, залуу тосхоной түхэл шарайнь тобойжо гараадүй, хэдэн арбаад гэрнүүд, гараж гэхэ мэтэһээ бүридэнхэй. Мүнөө барилга үргэнөөр хэгдэнэ. Клуб, магазин, медпункт, пекарни болон бусад барилганууд хараалагданхай. Энэ хадаа нүүрһэ бэдэрэгшэдэй тосхон гээшэ.

Дабаан Горхондо Иркутска Геологическа управлениин Сосново - Озёрскын геологическа парти хүдэлнэ. Нүүрһэнэй бодото хэмжээе элирүүлхэ талаар горьтой хүдэлмэри хэгдээ. Үрэмдэлгын хэдэн вышкэнүүд эндэ тэндэ бодонхой. Шулуун нүүрһэнэй заримдаа газарай нюрууда дүтэ гарадаг дээрэһээнь эндэ нэмэл аргаар малтажа болохо юм. Эндэ нүүрһэн бии гэжэ үнинэй мэдэгдэнхэй байгаа. 1925 он багаар Сосново-Озёрскын параар ябуулагдадаг тээрмэ Дабаан Горхоной нүүрһээр хүдэлдэг һэн. Тэрэ үеын карьернууд мүнөөшье элихэн харагдадаг.

— Һүүлэй үедэ нүүрһэ бэдэрэлгэ урагшатай ябажа байна. Эндэхи боро нүүрһэн промышленна удхашанартай юм. Галуута-Нуурайхида орходоо нилээдгүй һайн. Тиимэһээ дүтын жэлнүүдтэ шахтанууд эндэ бодожо, Эхэ орондоо элбэг түлишэ үгэжэ эхилхэ юм, — гэжэ геологическа партиин начальник Тарас Прокопьевич Гриневич хөөрэн...

Нүүрһэ бэдэрэ...дэ ябаһан хүдэл...ришэдэй дунда... циалистическэ мү... сөөн үргэнөөр ... гэрнэ. Үрэмдэл... халаанай мас... нууд В. Плеш... В. Самсоне... В. Пасечник... А. Белоусов гэ... дэй даадаг уча... гууд мүрысөөнд... рүүлнэ. Тэдэнэр ... рынгаа даабари... процент хүр... дүүргэнэ, И. ... темьев, М. Пет... А. Петров болон ... сад хүдэлмэри... эршэмтэй һайн... ажаллана.

Зэрлиг тайга ... гуур ерээдүйн ш... танууд, шахтёр... дай болбосон түх... тэй шэнэ город б... хо саг үдэр бүри ... тэлжэ байна.

А. Бадаев...
фото ба тек...

ЗУРАГ ДЭЭ...: Нүүрһэ бэдэрэ... дэй шэнэ тосхон...

ҮБЭР МОНГОЛДО ГАРАҺАН НОМ

...рят-Монголой мэдээжэ ...зохёолшо А. И. Шадае... суглуулан найруулһан он... ...нууд Хитадай Арадай ...публикын Үбэр Монголой ...й хэблэлэй хороондо хэб...жэ гараа.

...хан А. И. Шадаев Үбэр ...олой хэблэлэй хорсонһоо ... абаба. Тэндэнь иигэжэ ...рдэнхэй: «Хүндэт зохиолч ...р А. И. Шадаев танай ...ын амжалтад халуун ...г хүргэе!

...най хэвлэлийн хороо та...рхэм сайхан зохиол «Ал...ндөг», «Ямба нхтэй ха...», «Хүгчин хүбүүн хоёр» ...г хуучин монгол үсэг ...буулгаж хэвлээд ард тү...э уншуулан сонирхуул... манай соелын хөгжилд ...н ач тус үзүүлж байна. ...бид уул хэвлэсэн зохиол ба манай эндээс хэвлэсэн «Гэсэрийн тууж» зэрэг номуудыг хүндэт зохиолч нөхөр тандаа барьж чин сэтгэлийн талархлаа илэрхийслсэн тул хураан авах болов уу. Энэ зохиолыг хэвлэсэн талаар санал шүүмжлэл ехийг туйлаар хүсэж байна».

Уранзохёолшын эдэ онтохонуудые 1950 ондо Бурят-Монголой Гүрэнэй номой хэблэл «Бурят-Монголой онтохонууд» гэһэн суглуулбари соо оруулжа хэблэн гаргаһан юм.

Нүхэр А. Шадаевта бэлэг болгожо Үбэр Монголой арадай хэблэлэй эльгээһэн «Гэсэрийн тууж» ехэ һонирхолтой байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Үбэр Монголдо хэблэгдэһэн А. И. Шадаевай номууд.

Е. Ринчинова.

...үрүү бригадануудай нэгэн

...юумэ үргэдэг кран доро ...паровозуудые тойрон байжа ...ехэл нариинаар шалган ха...жэ тэрэ детальнуудыень ба...уузнэ. Тиигэһээр байтарнь ...й хүдэлмэри эхилбэ.

...лдэр бараг хүдэлөө байна...сээ үшөөл шангадажа, энэ ...оо графигһаань урид хаб... болоо гээшэбди. Октябриин ...ойртожол байна ха юм,— ...э хүн хажуудаа ерэһэн ху...шэндэ хэлэнэ. Энэмнай ...й түрүү бригадирнуудай нэ...тр Петрович Милин байба.

...Милин аяар 19 жэлэй саа...ус заводто анха түрүүн ерэ... Тэрэ гэһэнһээ хойшо ходо ... хабсаргалгын цехтэ хүдэл... Петр Петрович слесариин ...л шудалаад, тэрэ ажалдаа ...лдэ ябаһан байна. Мүнөө ...раар хүдэлмэрилхэ зуураа, ...рэгээ табан хургандаал ад...эхэ болонхой.

...ровоз хабсаргалгын цехтэ ...рилхэ ехэ дуратайгшаб. ...гэхэдэ, гараараа хабсарга...овозуудайнгаа бэлэн болоод, холын аян замда гарахаяа байхыень харахадаа урма зориг бадармаар байдаг,—гэжэ нүхэр Милин хөөрэнэ. Энэ новатор өөрынгөө оролдосотой ажалаар коллективэй дунда хүндэтэй болоо. Бригадын ажал комплексноор эмхидхэгдэнэ. Жэлэй эхиндэ бригадын абаһан уялга соонь зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоо хоёр һара урид дүүргэхэ гэжэ хэлэгдэнэ. Тус бригадын гэшүүд хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, Октябриин һайндэрые угтаха гэһэн хүсэлэнтэйгөөр ажаллажа байна. Үдэр бүхэнэйнь нормо 150 процентһээ доошо бэшээр дүүргэгдэнэ.

Петр Петрович бригадынгаа түбэгтэйшэг хүдэлмэридэ өөрөө байжа бүтээлсэдэг. Халаанай эсэстэ хүн бүхэнэй хэһэн хүдэлмэриин дүн сонсхожо, үглөөдэр хэхэ юумыень заажа үгэдэг заншалтай.

Октябрьска революциин 39-дэхи ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябаһан нүхэр Милинэй бригада үдэр бүри шэнэ амжалта туйлажа байна.

П. Чебунин.

Уншагшадай бэшэгүүдһээ

Хубилалта болоногүй

Холын гүүртэ, фермэнүүдтэ ба бригаданuудта хүдэлдэг колхозниигууд болон механизаторнуудай дунда нүүдэл наймаа һайнаар эмхидхэжэ шадаһан худалдаа наймаанай организацинууд эд бараанай эрьесын түсэб дүүргэжэ, ехэхэн амжалта туйлана. Тэндэхи колхозниигууд, механизаторнууд тамхи, зуруул гэхэ мэтэ жэжэ зүйлнүүдһээ эхилээд, элдэб хэрэгсэлнүүдээр дүүрэн хангагдана.

Гэбэшье, нүүдэл наймаан газар бүри һайнаар ябуулагданагүй. Зарим нютагта энэ хэрэг муугаар эмхидхэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Закаменай аймагай Санагын сельпо, тэрэнэй магазинууд дүтэшэг байдаг «Коммунизм», «Улаан-Далахай» Кагановичын нэрэмжэтэ колхозуудай холын гүүртэ, фермэ, бригадануудаар нүүдэл наймаа эмхидхэнэгүй. Тус сельпогой наймаалагшад нүхэд Норбоева, Доржиева, Шойдорова үбһэ, таряа хуряагшадта, холын малшадта нүүдэл наймаатайгаар ошоногүй. Магазинуудаал хараад һуужа заншанхай.

Һаяшаг энэ сельпо пайщитуудай суглаа зарлаа. Суглараһан зон сельпогой хүдэлмэриин дутагдалнууд тушаа хэлэжэ, шүүмжэлһэн байна. Ажалшадай эрилтэнүүдтэ сельпо анхаралаа хүсэд табинагүй, захилы емнай дүүргэнэгүй гэжэ шүүмжэлээ.

Мүн энэ сельпогой хүдэлмэрилэгшэд һай һайн эд бараае танил таладаа доогуур нюужа худалдадаг. Малшадта худалдаха түрүүшын хэрэглэлэй эд бараа (үбэлэй дулаан хубсаһа, нооһон бүд гэхэ мэтэ һайн бараануудые) абаашанагүй гэжэ нүхэд Шагдуров, Сыренов суглаан дээрэ хэлээ. Теэд суглаанһаа хойшо хэды сагай үнгэрбэшье, хубилалта болоогүй байһаар.

Ажалшадта эд бараа элбэг ехээр худалдахын, тэдэнэй захилые саг болзортонь дүүргэхын тула Санагын сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Н. Цыренжапов зохихо хэмжээ абаха ёһотой.

Ф. Цыденжапов.

Студентнүүдэй туһаламжа

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Бурят-Монголой педагогическа институдай студентнүүд республикынгаа колхозуудта ехэхэн туһа хүргэһэн байна. Жэшээлхэдэ, биологическа факультедэй 1-дэхи ба 2-дохи курсын 50 гаран студентнүүд Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоздо ажаллаба.

Студентнүүд түрүүшын үдэрһөө хойшо колхозой элдэб ажалда ехэ эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилөө. Тэдэнэр үбһэ, таряа хуряалсаһан, хартаабха малталсаһан юм. Студентнүүд Романов, Бухальцев, Штанько, Кривошеева, Уладаева, Батуева гэгшэд эрхимээр ажаллаа. Студентнүүд 1500 ажалта үдэр олоо.

Колхозой правлени тэдэнэй хэһэн ажалыень сэгнэжэ, баясхалан хүргэһэн ба шан барюулһан байна.

Ш. Базаров.

Сабшаланшье болохоор газар бии

Үргэн сагаан Турахин нютагта үхэр малай һайн бэлшээри бии. Эндэ Калининай нэрэмжэтэ колхозой (Курумкан) бэлшээриин хахад хубинь байдаг юм. Гэхэ зуура заримдаа малай эдихэ ногоон үгы—халсагай добо болошодог. Юундэ тиигэнэб гэхэдэ, энэ бэлшээрээ һайжаруулха ямаршье хүдэлмэри хэгдэдэггүй байна. Газар уһалха һубагуудые татанагүй, хабар ба намартаа уһа халяаха хаалта хэнэгүй.

Аргада гол үргэн ехэ талмайе тойрон урдадаг. Теэд тэрэнэй уһан дэмы талаар урдажа арилдаг байһаар.

Энэ нютагай бэлшээриин эзэн буса муугаар эдлэгдэжэ байһаниинь гэмшэлтэй. Газараа зүбөөр хэрэглэжэ шаданагүйбди. Эндэхи газарые уһалаа һаа, сабшалангайшье газар болохо һэн гэжэ малшад хөөрэлдэдэг. П. Будаев түрүүтэй колхозой хүтэлбэрилэгшэд энээндэ хамаагүйшэгөөр хандадаг байха юм.

Д. Санжиев.

Үнэн зүрхэнэй баясхалан

1919—1920 онуудта гражданска дайнда хабаадалсаһан Иван Дмитриевич Пановой 60 наһа гүйсэһэнтэйнь, мүн 44 жэлэй туршада ажахын болон худалдаа наймаанай хүдэлмэридэ үнэн сэхээр ажаллаһантайнь дашарамдуулан КПСС-эй Улан-Удын горкомой ба горисполкомой хүндэлэлэй грамота тэрээндэ барюулагдаба. Мүн Бурмонкоопсоюзай хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаан дээрэ Бурмонкоопсоюзай правлениин ба эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой Президиумэй Хүндэлэлэй грамота Иван Дмитриевичтэ барюулагдаа.

Иван Дмитриевич суглаан дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, энэ ехэ анхаралайнь түлөө Парти, Правительстводоо үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэбэ.

Н. Хазагаев.

Хооһон найдуулганууд

Торийн аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүд ажахын жэлэй эхиндэ үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо гахайн мяха хоёр дахин ехээр абаха гэжэ шиидэһэн байгаа. Теэд энэ шиидхэбэринь бодото хэрэг дээрээ бэелүүлэгдээгүй. Юуб гэхэдэ, колхозой правлени гахай үсхэбэрилгэдэ, тэрээндэ хүдэлжэ ябаһан хүнүүдтэ ажалай зохихо эрхэ байдал байгуулхын тула оролдолго гаргаагүй. Энээнииень юугээр гэршэлхэб гэхэдэ, тус колхоздо гахайн байра гэжэ мүртэй юумэн үгы. Бии байһаниинь яндан муу. Жэшээнь, эхэ гахайнууд урдань шубуунай байһан байра соо мүнөө байлгагдана. Тиигээдшье, энэ байрань шиигтэй, муу болошонхой юм. Тиимэһээ энэ байра шадарынь ходоодоо шабар шабха, муухай байдаг. «Гахай гээшэ гахайл һэн хаданъ муухайшье байхалаа хамаагүй» гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд бододог байна. Тиимэһээ гахайн байрын болдогтой намаггай газарта байһаниинь гайхалтайшье бэшэ. Мүнөө болоод байхада нүхэд Трофимова Красикова хоёрой хүтэлбэрилжэ байһан фермэ бүри аргагүй муу байдалда ороод байна. Саг хүйтэрөө, байра соонь шабартай хүйтэн болонхой.

Мүн нүхэр Силантьевай хүтэлбэрилдэг гахайн фермэ мүнөө сарай соо байна. Теэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд Кречетов, Осипов гэгшэд гахайн байра барюулха тушаа ямаршье хэмжээ абанагүй.

Гадна, гахайн фермэдэ ажалай тоо бүридхэл тон муу гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэ бүгэдэ тухай фермын хүдэлмэрилэгшэд колхозой правленидэ яһала хандадаг гээшэ. Теэд эрилтэнь бэелүүлэгдэнэгүй.

А. Семенов, С. Табдаев.

Нөөсэлгын касса хэрэгтэй һэн

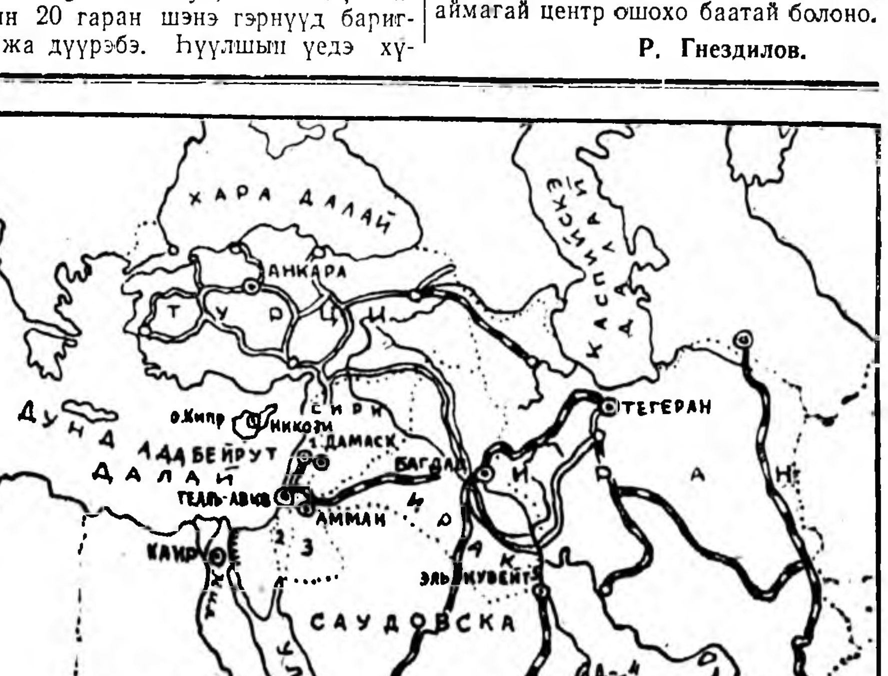
Һүүлшын 2—3 жэлэй турша соо Парти, Правительствын уряагаар Яруунын мяха-һүнэй совхоздо олохон хүдэлмэришэд ажаллахаар ерэһэн байна. Мүнөө үедэ энэ совхоздо 1000 шахуу хүдэлмэришэд ажаллана. Тэдээнһээ гадна эндэ сельпо, маслопром, почто, хүүгэдэй ясли, амбулатори, һургуули гэхэ мэтын эмхи зургаануудта албахаагшад олон.

Совхоздо нүүжэ ерэгшэд шэнэ газартаа һуурижажа, малшад болохо ехэ хүсэлэнтэй. Олон хүн малай гүүртэнүүд, барилгын болон таряанажалай бригадануудта бригадирнуудаар хүдэлмэрилнэ.

Энэ совхоздо ажаһуугшадай байра байдалые һайжаруулха тушаа ехэхэн юумэн хэгдэжэ байна. Мүнөө эндэ шэнэ клуб, больница, байрын 20 гаран шэнэ гэрнүүд баригдажа дүүрэбэ. Һүүлшын үедэ хүдэлмэришэд болон албахаагшадайнь хүдэлмэриин салин хүлһэн нилээдгүй дээшэлээ. Эндэхид ажабайдалайнгаа һайжарха бүри мүнгэеэ нөөсэлгын кассада хадагалха хүсэлэнтэй болонхой.

Гэбэшье, Гүндэ нютагта тусхай нөөсэлгын касса нээгдэнэгүй. Энэ хэрэгые Гүндын почтын таһагые даагша нүхэр Суханова эрхилнэ. Теэд энэнь ажалшадай үдэр бүри ургажа байгаа эрилтые хангажа шаданагүй. Почтын таһагые даагшын хоёр ажалые гансаараа хэдэг дээрэһээнь эндэ хүнүүд хододоо олон байдаг. Тиимэһээ яаралтай ябаһан хүнүүдэй хэрэгээ түргөөр бүтээхын аргагүй. Ядахадаа эндэ урьһаламжын шүүбэриин мүнгэншье түлэгдэнэгүй. Энэ ушарһаа ажалшад 38 километрын газарта байдаг аймагай центр ошохо баатай болоно.

Р. Гнездилов.

1. Ливан 2 Израиль гүрэн 3 Иордани 4 Катар 5 Кувейт
Суэцкий канал

МҮНӨӨНЭЙ ҮЕЫН ПОЛИТИКА ШУДАЛАГШАДТА ТУҺАЛАМЖА

...Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэхи байдал тухай

...ба Дунда Зүүн зүгтэ һүү...политическэ тэмсэлэй яаха...дажа байһаниие мэдэхэ, ...гэжэ олон тоото уншагшад ...уншагшадые һонирхуулжа ...асуудалда харюу болгон энэ ...хэблэбэбди.

...Иран, Ирак, Сири, Ливан, ..., Израиль, Саудовска Ара...н, Кувейт, Бахрейн, Оман, Египет, Судан гэһэн 15 гүрэн ...ба Дунда Зүүн зүгтэхи оро...хабаадана. Эдэ оронууд хам... 10 миллион дүрбэлжэн ...р газар эзэлдэг юм. Тэндэ ...лион хүн зон ажаһуудаг юм. ...ба Дунда Зүүн зүгэй оро...н байдалые улам бүри хүсэ...хүгжэжэ байгаа национальн...рэлгын хүдэлөөн империа...рой хоорондохи зүрилдөөн ...б хурсадхана.

...йн хоёрдохи дайн соогуур ...н хархие хүсэнэй бута со...ной зээстэ империализмын ...льна системэ угаа түргэнөөр ...рэн унажа эхилээ һэн. Хэр...эйн хоёрдохи дайнай урда... 1939 ондо дэлхэйн хүн зоной ...н процент гэхэ гү, али нэгэ ...д хахад хүн колониальна ...дахи оронуудта ажаһуу...гаа. Тиихэдэ дэлхэйн хоёр...найн дүүрэһэнһээ хойшо үн...11 жэл соо 1 миллиард 200 ...н хүн зонтой хэдэн олон оро...колониальна мүлжэлгын гэн...ара сохин хаяад, бэеэ даан...үүд болоо юм. Тэдэнэй ...00 миллион хүн зонтой Хи...миллион хүн зонтой Инди, ...н хүн зонтой Индонези, ...н хүн зонтой Пакистан, ...ба Дунда Зүүн зүгэй 23 мил...зонтой Египет, 3,6 миллион ...й Сири, 1,4 миллион хүн ...Ливан ба бусад оронууд оролсоно. Сири, Ливан гэһэн оронууд Францийн колони байхаяа 1946 онһоо хойшо болиһон байна. Англиин мэдэлдэ байһан Судан бэеэ даанхай гүрэн болоо. Палестина, Иордани, Аден, Оман гэһэн гүрэнүүдһээ Англи түригдэжэ байнхай.

Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй оронуудһаа хуушанай колониальна гүрэнүүд болохо, Англи. Франци хоёрой түригдэн гаража байхада, тэндэхи зарим оронуудта, тусгаарлан хэлэбэл, Турци, Израиль, Ирак, Иран гэхэ мэтын оронуудта США-гэй нүлөө ехэ боложо, тэндэхи байгаалиин баялигуудые американска монополистнууд эзэрхэн эзэмдэжэ оронхой.

Газар дэлхэйн дарлагдаһан арадуудай хараа байса колониализмын панхарууртан доройтошоһон дээрэһээнь США, Англи, Франци мэтын империалистическэ гүрэнүүд элдэб мэхэ бэдэржэ, эдэ оронуудай арад зониие мүлжэхэ, байгаалиинь баялигые ашаглаха гэжэ оролдоно. Тиихын зорилгоор эдэ турбан гүрэнүүд Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэ Англи, Турци, Ирак, Иран, Пакистан гүрэнүүдэй байгуулһан багдадска пакт гэһэншүү сэрэгэй эзэрхэг түримхэй бүлэглэлнүүдые эмхидхэжэ, тэндэхи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөө дарахые хүсэнэ.

Эзэрхэг түримхэй багдадска пактда дурагүйтэдэг Дүтын ба Дунда Зүүн зүгэй бүлэг оронуудай бүлэглэлые Египет толгойлно. Египедэй толгойлдог бэеэ даанхай арабска гүрэнүүдэй бүлэглэлэй империалистическэ гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае мүнөө үедэ арабска оронуудтахи нефть ба Суэцкэ каналай түлөө тэмсэл гол түлэб хурсадхана.

Нефтиин асуудалаар эндэ гарадаг зүрилдөөн тушаа тобшохоноор хэлэхэ болоо һаа иимэ байна. Хэрбээ хорёод жэлэй саада тээ арабска оронуудта абтадаг нефть бирагүй бага байгаа һаа, мүнөө капиталистическэ оронууд соо тэдэнэр нефтеэр түрүү һуурида гарахаяа ябана. Мүнөө США-да жэл соо 330 миллион тонно нефть малтан абтана, тиихэдэнь арабска оронуудта даб дээрээ 150 миллион тонно нефть абтана. Зүгөөр американска нефтиин нөөсын дууһаха тээшээ боложо байхада, арабска оронуудай нефтиин нөөсэ барагдашагүй ехэ. Тэндэхи нефтиин нөөсэ капиталистическэ оронуудта тодоруулагдаад байһан нефтиин нөөсын 60 процент болодог юм. Арабска оронуудтахи нефть малтажа абахада ехэ таатай. 1955 оной эсэс багта Саудовска Аравида нефтяной скважина бүхэнһөө үдэр соо 900 тонно нефтиин малтагдажа байхада, США-да миин хоёр тонно нефть абтана. Тиимэһээ арабска нефть американска нефтьдэ орходоо найма дахин шахуу үнэгүй юм. Арабска нефть малтан абалгые эзэлжэ байһанай ашаар американска, английска, французска, голландска монополистнууд туйлай ехэ ашаг олзо абана. Гансал 1955 ондо 1,9 миллиард доллар сэбэр олзо нефтяной компанинхид абаһан байгаа. Хэрбээ Египет болон тэрээнтэй нэгэн адли хараа бодол баримталдаг гүрэнүүдэй арабска нефтиин бодото эзэн болболни, иимэ ехэ олзо харин монополистнуудай халааһанда орохоо болихо бшуу. Энээнһээл баруунай монополистнууд ехээр айна.

Арабска оронуудай нефтиин түлөө хэгдэжэ байһан тэмсэл Суэцкэ канал тухай асуудалтай нягта холбоотой юм. Дундада далай Улаан далай хоёрые холбодог Суэцкэ канал Египедэй таряашадай хара хүлһөөр 1856—1869 онуудта малтагдаа һэн. Энэ каналые малтаха үедэ хүдэлмэриин хэсүү хүндэ байдалһаа боложо 120 мянган египтянууд үхэһэн юм. Тиигэжэ Египедэй таряашадай яһаа сайтараа хүдэлжэ, оло мянганайнь яһан дээрэ баригдаһан Суэцкэ канал ёһото эзэдэйнгээ—египтянуудай мэдэлдэ бэшэ, харин французска, английска капиталистнуудһаа бүридэһэн компаниин гарта оршоһон байгаа.

Элдэб гохо мэхэ болон хүсэ хэрэглэжэ байжа Суэцкэ каналые мэдэлдээ абаад, компаниин акционернууд 1880 онһоо 1937 он хүрэтэр хэдэн зуугаад миллион франк олзо тус канал ашаглажа абаһан байгаа. Тиихэдэ Египедтэ нэгэшье сагаан түлэдэггүй һэн. Имагтал 1937 онһоо хойшо Суэцкэ канал ашагладаг компани олзоһоон өөдэгүй бага мүнгэ Египедтэ үгэдэг болоо бэлэй. Гансал 1955 ондо энэ каналаар 107,5 миллион тонно ашаан зөөгдэһэн байгаа. Энэ ехэ ашаа гаргаһанай түлөө Суэцкэ компаниин эзэд нёдондо жэл 32,9 миллион египедскэ фунт татабари абаад, тэрээн сооһоо каналай ёһотой эзэн болохо Египедтэ миин 1 миллион фунт үгөө һэн. Иимэ тэсэшэгүй, доромжологдоһон байдалаа огтолон үгы хэхын зорилгоор Египедэй правительство 1956 оной июлиин 26-да Суэцкэ канал национальна мэдэлэй болоо гэжэ соносхоһон байна. Тус каналые национальна мэдэлэй болгохотоёо нэгэн доро Суэцкэ каналаар сүлөөтэйгөөр суднаар ябаха тухай 1888 оной Конвенциие сахихаар бэлэн байһан тухайгаа Египедэй правительство мэдүүлээ һэн. Мүн компаниин акционернуудта мүнгөөр хубиинь бусааха байһан тухайгаа мэдээсээ һэн.

Египедэй правительствын хуулита ёһоной энэ шиидхэбэриие Советскэ Союз, Хитадай Арадай Республика, бүхы социалистическэ, мүн арабска оронууд, Инди, Индонези, Цейлон ба бусад хэдэн оронууд һайшааһан ба дэмжэһэн байна. Тиихэдэ Англи болон Франци, США-гэй дэмжэлгэтэйгээр Египет Суэцкэ каналые өөрынгөө хүсөөр ашаглажа шадахагүй гэһэн худал хуурмаг шалтаг баряад, Египедэй доторой хэрэгтэ хамааралсаха гэһэн һэдэлгэ хэжэ байна. Империалистнууд Суэцкэ каналай ёһотой эзэндээ бусаһан ябадалтай эбсэхэ яашье дурагүй байна. Юундэб гэхэдэ, Суэцкэ каналые Египедэй национальна мэдэлэй болгоһондо адляар, бусад арабска оронууд тэндэхи нефть ашагладаг газарнуудһаа харин монополистнуудые намнажа болохо гэжэ империалистнууд голоо таһа айна бшуу. Тиигэжэ айшаһан баруун гурбан империалистическэ гүрэнүүд «Даллесай түсэб», «каналые хамжажа ашаглаха нэгэдэл» гэхэ мэтэ юумэ зохёожо, өөрынгөө газар дээгүүр, өөһэдынгөө хүсөөр малтаһан каналаа ашаглаха Египедэй нангин эрхые хаһаха, Суэцкэ каналые өөрынгөө мэдэлдэ хүсөөр абаха гэжэ оролдожо байна.

Теэд саг сагаараа, сахилза хүхөөрөө байдаггүй. Хүн түрэлтэнэй хүгжэлтэдэ һаад түбэг татаһан бузар муухай колониализмын бута сохигдон усадхагдажа байһан мүнөө үедэ хүсэ хэрэглэхээр айлгаад, Египедые национальна хуулита эрхэһээнь арсуулжа юуншье шадахагүй. Национальна бэеэ даанхай байдалаа, Эхэ оронойнгоо нэрэ түрые, хуулита эрхэеэ эрэлхэг зоригтойгоор хамгаалжа байһан Египедэй арадые Советскэ Союз, арадай Хитад болон бусад олон гүрэнүүд, дэлхэйн олониитэ халуунаар талархан дэмжэнэ. СССР, КНР, Инди, Индонези, Цейлон болон бусад олон гүрэнүүд, дэлхэйн олониитэ Египет тушаа США-гэй дэмжэлгэтэйгээр Англи, Францийн правительствонуудай ябуулжа байһан политикые эрид шууд буруушаагаад, Суэцкэ асуудалые эбэй гуримаар шиидхэхэ эрилтэ хэнэ. Англи, Францийн үргэн олониитэ зон, Англиин лейбористска партиин гэшүүдшье мүн лэ Суэцкэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхые эринэ.

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организаци хадаа тус организациин гэшүүдэй—Англиин болон Францийн Суэцкэ каналые булимтаржа эзэмдэхэ гэһэн һэдэлгэ буруушаажа, Суэцкэ асуудалые дэлхэйн олониитын эрилтэнүүдтэй таарагдуулан ООН-эй ёһо гуримуудай ба Уставай ёһоор зүбөөр шиидхэхэ зэргэтэй, Египедэй үнэн зүб хэрэгэй илан мандахань дамжаггүй.

ХИЛЫН СААНАҺАА ЕРЭҺЭН ТЕЛЕГРАММАНУУД

Польско Арадай Республика. Зелена-Гура городтохи М. Новотнын нэрэмжэтэ булад конструкцинуудай завод республикын арадай ажахыда валнуудые гаргаха талаар ехэ амжалта туйлаа. Предприяти жэл бүри 3000 гаран товарна вагонууд болон цистернэнүүдые үйлэдбэрилэн гаргана. Заводой продукци мүн хилын саана суутай болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой хашаа соо бэлэн болоһон цистернэнүүд шалгагдажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ВФП-гэй Генсоведэй VIII сесси боложо дүүрэбэ

СОФИ, октябриин 3. (ТАСС). Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин Генеральна соведэй VIII сесси Софида боложо мүнөөдэр дүүрэбэ. Мүнөөдэрэй заседани дээрэ ВФП-гэй генеральна секретарь Луи Сайянай элидхэлээр тогтоол, ВФП-гэй түрүүлэгшын орлогшо Абдулла Диало гэгшын элидхэлээр тогтоол, Нэгэдэмэл Нацануудай организациин Генеральна Ассамблейн меморандум, атомна ба термоядерна зэбсэг тухай, зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороолго тухай асуудалаар бүхы дэлхэйн ажалшадта, профсоюзна организацинуудта зорюулагдаһан хандалга, профсоюзуудай бүхэдэлхэйн IV конгресс зарлаха тухай тогтоол, Кипр тухай асуудалаар тогтоол, Окинава арал дээрэхи байдал тухай тогтоол, Камерунай асуудалнууд тухай тогтоол, хэдэ хэдэн бусад документнүүд нэгэн һаналаар баталагдан абтаа.

Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федерацида орохо тухай профсоюзуудай Алжирска нэгэдэлэй, Мадагаскарай ажалшадай профсоюзуудай гуйлтые сесси хангаа.

ВФП-гэй түрүүлэгшэ Джузеппе Ди Витторио сесси дээрэ түгэсхэлэй үгэ хэлээ. Сессидэ хабаадагшадые хүндэтэйгөөр угтаһанайнь түлөө профсоюзуудта, бүхы болгар арадта тэрэ баясхалан хүргөө.

ВФП-гэй Генеральна соведэй VIII сессиин дүүрэлтэтэй дашарамдан Софида олон мянган ажалшадай хабаадалгатай митинг болоо.

Пекиндэ болоһон митинг дээрэ Президент Сукарно үгэ хэлэбэ

ПЕКИН, октябриин 3. (ТАСС). Эндэ мүнөөдэр городой стадион дээрэ Пекинэй ажалшадай митинг боложо, Индонезиин Республикын Президент Сукарно үгэ хэлээ. Митингдэ 30 мянган хүн хабаадаа.

Митингые Пекинэй арадай комитедэй түрүүлэгшэ Пын Чжэнь нээгээ. Хитадай Арадай Республикын түрүүлэгшын орлогшо Чжу Дэ, Гүрэнэй соведэй премьер Чжоу Эньлай гэгшэд митингдэ байлсаа.

Һонор тодоор хэлэһэн үгэнүүд соогоо Президент Сукарно индонез арадай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй түүхые һануулаа, империализмые ба колониализмые эрид шууд буруушаагаа. Азиин болон Африкын оронуудые нягтаруулан жагсааһан Бандунгска конференциин шухала удхашанартай байһые тэмдэглэхэ зуураа, Индонезиин ба Хитадай хоорондохи хани барисаан улам бэхижэжэ байна гэжэ Сукарно хэлээ. Тайваниие сүлөөлхын түлөө хитад арадай хэжэ байгаа тэмсэл, Баруун Ирианда Индонезиин эрхэ мэдэлые дахин һэргээхын түлөө индонез арадай хэжэ байгаа тэмсэл үнэн, зүб тэмсэл болоно гэжэ Сукарно илангаяа тодорхойгоор тэмдэглээ.

Болгариин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Югов Улаан-Баатарта ерэбэ

УЛААН-БААТАР, октябриин 4. (ТАСС). МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Монголой Арадай Революционно партиин ЦК-гэй уряалаар Болгариин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Антон Югов үсэгэлдэр Улаан-Баатарта ерэбэ. Тэрэ үдэртөө МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цэдэнбал А. Юговтэй ба тэрэнние үдэшэгшэдтэй уулзаһан байна.

Үдэртөө Болгариин айлшад Монголой ниислэл хотын түүхэтэ газарнуудаар ябажа хараба. Тэдэнэр гүрэнэй центральна музей хараа, город соогуур ябаа.

Үдэшэнэнь МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цэдэнбал Болгариин айлшадай хүндэлэлдэ уулзалга хээ.

Хьюлетт Джонсон Улаан-Баатарта ерэбэ

УЛААН-БААТАР, октябриин 3. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалалтын Монголой национальна комитедэй уряалаар Кентербрийскэ сүмын шэрээтэ доктор Хьюлетт Джонсон мүнөөдэр Монголой Арадай Республикада ерээ.

Советско-японско харилсаае һайжаруулха тухай асуудал

ТОКИО, октябриин 3. (ТАСС). Премьер-министр Ициро Хатояма түрүүтэй делегацие советско-японско харилсаа һайжаруулха тухай хэлсээгээ үргэлжэлүүлхынь тула Москва эльгээхэ тухай тусхайта шиидхэбэри үсэгэлдэр үдэшэ Японин министрнүүдэй кабинет баталан абаа гэжэ Киодо Цусин агентство мэдээсэнэ. Делегацида Хатоямаһаа гадна, мүн газартаряалангай ба ой модоной ажалай министр Ициро Коно, посол Синици Матумото гэгшэд түлөөлэгшэ болон оролсоно.

Энэ делегаци Токиоһоо октябриин 6-да ниидэхэнь.

Ехэ театрын артистнууд Лондондо зүжэг наада табижа эхилбэ

ЛОНДОН, октябриин 3. (ТАСС). ССР Союзай Гүрэнэй Академическэ Ехэ театрын баледэйхид мүнөөдэр үдэшэ Лондондо «Конвент-Гарден» гэжэ королевскэ оперно театр соо зүжэг наада табижа эхилбэ. Англиинхидта Советскэ композитор С. Прокопьевой «Ромео ба Джульетта» гэһэн балет харуулагдаа.

Советскэ баледэй эрхим түлөөлэгшэдэй түрүүшын зүжэг харахаяа 2 мянга гаран хүн суглараа. Зал соонь хүнүүд дүүрэн байба. Тэдэнэй дунда Великобританиин премьер-министр Антони Иден һамгантаяа, правительствын гэшүүд, Великобританиин политическэ болон ниитын элитэ ажал-ябуулагшад, культурын мэдээжэ хүдэлмэрилэгшэд, искусствын ажал-ябуулагшад, дипломатическа корпусой гэшүүд, хэблэлэй түлөөлэгшэд байлсаа. Тэндэ мүн тэрэшэлэн СССР-эй хэрэгүүдээр Великобританида байгаа саг зуурын этигэмжэтэ А. А. Рощин байлсаа.

Гол рольдо Г. Уланова, Ю. Жданов наадаба. Энэ зүжэгтэ мүн Англиин артистнууд хабаадалсана.

Олон миллион жиирэй англичанууд Великобританида советскэ артистнуудай ерэһые Англиин ба СССР-эй хоорондохи хани ёһоной холбоо барисаа бэхижүүлхэ замда хэгдэһэн үшөө нэгэ алхам мүн гэжэ тоолоно.

Һунгуулиин компанида США-гэй Компартиин баримталһан хараа

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 3. (ТАСС). Һунгуулиин урда тээхи асуудалнуудаар Коммунистическэ партии һаяхан тусхай конференци хээ гэжэ «Дейли Уоркер» газетэ мэдээсэнэ. Конференци дээрэ 36 штадай 150 түлөөлэгшэд байлсаа. Тэндэ баталагдан абтаһан мэдүүлгэ соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. Компарти мүнөө жэлэй һунгалтада президентын тушаалда табигдаха кандидадуудай нэгыеншье дэмжэхэгүй ба эб найрамдалай түлөө, гражданска болон демократическа эрхэ сүлөөгэй түлөө, Америкын арадай ажана һайн байдалай түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулха байна гэжэ хэлэгдэнэ.

«Томо капиталай правительствые диилдэлгэдэ оруулха» тухай США-гэй профсоюзуудай табиһан зорилго мэдүүлгэ дотор зүбшөөгдэнэ. Хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн өөрынгөө политическэ хүсэнүүдые нэгэдүүлгын үндэһөөр политическэ бэеэ даанхай байдалаа туйлаха ёһотой гэжэ тэрэ мэдүүлгэ дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

«Коммунистическэ партии президентын тушаалда табигдаха нэгэшье кандидадые дэмжээшьегүй һаа, профсоюзуудта болон бусад организацинуудта ородог Компартиин гэшүүд томо капиталда ба тэрэниие хамгаалагшадта эсэргүүсэн өөһэдынгөө организацинуудай хэдэг политическэ тэмсэлдэ хабаадалсаха байна гэжэ тэрэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Профсоюзуудай, негрнүүдэй, фермернүүдэй улам хүсэтэй боложо байгаа тэмсэл гол кандидадуудһаа нилээд ехэхэн уялгануудые абажа шадаһан байна. Һунгалтын дүнгүүдэй ямаршье байгаа һаань, арад зон өөһэдынгөө эрилтэнүүдые хангахын, эсэсэй эсэстэ орон доторхи политическэ хүсэнүүдэй хубаарилгада нүлөөлхын түлөө хуули гаргалгын ба политическэ ехэхэн тэмсэл хэхэ ёһотой. Имагтал тэмсэл, һунгуулиин компаниин урда тээ, тэрэнэй үедэ, тэрэнэй һүүлээр бүхы асуудалнуудаар профсоюзуудай болон тэдэнэй союзнигуудай бэелүүлхэ нягта нэгэдэл лэ эб найрамдалые, аюулгүй байдал ба демократиие туйлахада туһалха байна».

Арабска дүрбэн гүрэнэй түлөөлэгшэдэй зүблөөн

БЕЙРУТ, октябриин 3. (ТАСС). Арабска 4 гүрэнэй—Сириин, Египедэй, Ливанай ба Иорданиин түлөөлэгшэдэй үсэгэлдэрэй зүблөөнэй һүүлээр мэдээсэл толилогдоһон байна. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: һаяхан Иорданиин газар дайдада Израилиин солдадуудай добтолһонтой дашарамдан тохёолдоһон байдалые зүблөөндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээ. Зүблөөндэ хабаадагшад энээнтэй дашарамдуулан шухала хэмжээнүүдые абаха тухай хэлсээ хээ гэжэ мэдээсэл соонь тэмдэглэгдэнэ.

Дүрбэн гүрэнүүд зүбшэн хэлсэжэ байгаа бүхы асуудалнуудаар, жэшээнь, Израилиие гомдожо, Аюулгүйн Соведтэ хамтаараа бэшэг бэшэхэ тухай асуудалаар адли һаналтай байна гэжэ зүблөөндэ хабаадалсаһан Ливанай түлөөлэгшэ Фуад Амун журналистнуудта хэһэн мэдүүлгэ соогоо хэлээ.

«Жур» газетын бэшэһэнэй ёһоор, тэрэ гомдол соонь иигэжэ тэмдэглэгдэнэ. Израилиин зүгһөө эзэрхэг түримхэй ябуулгануудай ходо хэгдэжэ байһан ябадал Дүтын ба Дунда Зүүн зүгтэхи амгалан байдалда аюул тохёолдуулна. Арабска дүрбэн гүрэнүүд Израиль тушаа шанга хэмжээнүүдые абахыень Аюулгүйн Соведһээ эринэ гэжэ газетэ бэшэнэ.

„Суэцкэ каналые хамжан ашаглагшадай нэгэдэл" байгуулха һэдэлгэнүүд тушаа

ЛОНДОН, октябриин 3. (ТАСС). «Суэцкэ канал хамжан ашаглагшадай нэгэдэл» гэдэгые байгуулхын тулада зарлагдаһан хэдэн оронуудай посолнуудай зүблөөн мүнөөдэр Лондондо боложо үргэлжэлбэ. Тэндэнь «нэгэдэлэй» Устав тушаа, суднаар ябуулгын асуудалнууд, финансова асуудалнууд тушаа зүблөөнэй техническэ гурбан комитедэй элидхэлнүүд харагдаа.

Мүнөөдэрэй зүблөөн тухай хэгдэһэн мэдээсэлһээ харахада, тэрээндэ хабаадагша оронуудай хоорондо «нэгэдэл» байгуулха түсэб тухай асуудалаар дахин арсалдаанууд гараа. «Нэгэдэлые» баруун гүрэнүүд Египедэй хуулита эрхэ доромжолхо зорилготойгоор хэрэглэхэ хүсэлэнтэй байна. Хэдэ хэдэн асуудалнуудаар арсалдаануудай гараһан дээрэһээ, тус зүблөөн мүнөөдэр хүдэлмэреэ дүүргээгүй. Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, хэдэн оронуудай посолнуудай зүблөөн октябриин 4-дэ болохоор хараалагдаба.

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 3. (ТАСС). Юнайтед пресс агентство Лондонһоо иигэжэ дамжуулна:

«Суэцкэ канал хамжан ашаглагшадай нэгэдэлдэ» ородог 15 оронууд энэ нэгэдэлые хэн толгойлхоб гэжэ мүнөөдэр хэлсээд, үгэеэ ойлголсожо шадабагүй. Нэгэдэлые толгойлхо тушаалда табиха кандидадые бэдэрэлгэтэй дашарамдан, зүблөөн дээрэ ехэ бэрхэшээлнүүд гараба гэжэ юумэ дуулаһан хүнүүд мэдээсэнэ. Захиргаанай хүтэлбэрилэгшэ тухайда, «нэгэдэлэй» хаана байха тухайда, гүйсэдхэхы соведэй состав тухайда энэ зүблөөн ямаршье шиидхэбэри абаагүй гэжэ Англиин нэгэ түлөөлэгшэ мүнөөдэр мэдүүлээ.

Америка Швейцари хоёрой хоорондохи хэлсээн тухай Ажалай партиин хэһэн мэдүүлгэ

ЖЕНЕВА, октябриин 4. (ТАСС). «Атомна энергиин талаар харилсаа холбоо тогтоохо» тухай Швейцари Америка хоёрой хоорондохи хэлсээн тушаа Швейцариин Арадай партиин хүтэлбэрилэгшэдэй хэһэн мэдүүлгые «Форвертс» газетэ толилбо:

Энэ хэлсээн хадаа Швейцариин нейтральна байдаг заншалта ёһоной политикатай огто таарахагүй, тус ороной бэеэ даанхай байдалда аюул тохёолдуулна. Юундэб гэхэдэ, хэлсээнэй ёһоор Холбоото Штадууд Швейцариин дотоодын хэрэгтэ хамаарха бодото эрхэтэй болохо байнал. Тиимэһээ Ажалай парти Швейцариин ба Америкын хоорондохи хэлсээе эсэслэн баталха ябадалһаа арсахыень парламентые уряална.

Швейцари хадаа «наука, техникын туйлалтые өөрынгөө арадай аша туһада, тиимэһээ бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада зорюулхын тула адли тэгшэ. эрхэтэй харилсаа холбоо тогтоолгодо туһалха ёһотой» гэжэ Ажалай партиин хүтэлбэрилэгшэд заана.

Франциин национальна суглаанда

ПАРИЖ, октябриин 2. (ТАСС). Национальна суглаанай түрүүлэгшые һунгаха голосованиин нэгэдэхи тур болоһоной һүүлдэ эсэсэй дүн гарабагүй, юундэб гэхэдэ дэбжүүлэгдэһэн табан кандидадуудай нэгэниншье диилэнхи олон голос абаагүй. Андрэ Ле Трокер (социалист) 150 голос абаа, Марсель Кашен (коммунист)—136 голос, Пьер Шнейтер (МРП)—102 голос, Брюинель («бэеэ даанхай республиканец»)—85 голос, пужадистнуудһаа табигдаһан кандидат 41 голос абаа.

Хоёрдохи тур болоходо палатын түрүүлэгшээр Ле Трокер һунгагдаһан байна. Ле Трокер 301 голос абаа.

Америкын газетэ США-гэй гадаадын политикые шүүмжэлнэ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 4. (ТАСС). Египет тушаа американска дипломатиин буруу һүрэһэн ябадал «һүүлэй 10 жэл соо США-гэй гадаадын политикын тон буруугаар бэелүүлэгдэдэг байһые дахин харуулна» гэжэ Йорк городто (Пенсильвани штадта) гарадаг «Газетт энд Дейли» редакционно бэшэг соогоо тэмдэглэнэ.

Азиин болон Африкын оронууд «эрхэ сүлөөтэй, эрхим һайн ажабайдалтай байхаяа юунһээшье ехээр хүсэнэ. Тиимэ дээрэһээ манай сэрэгэй хүсэ шадал тэдэндэ ехэшье нүлөө үзүүлхэгүй, ямар-нэгэн эрилтэ табижа дурадхагдадаг долларнууд тэдэ оронуудай анхарал хандуулнагүй...

США-гэй мүнөөнэй политика «дэлхэй дээрэхи бодото байдалые буруугаар ойлгоһоной үрэ дүн гээшэ» гэжэ газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Америкын адмирал Стамп шалгалта хэхээ Японидо ошобо

ТОКИО, октябриин 2. (ТАСС). США-гэй Номгон далайн флодые командалагша адмирал Стамп һаяхан Токиодо ерэбэ гэжэ Киодо Цусин агентство мэдээсэнэ. Тэрэ хадаа Японидохи американска сэрэгэй базануудые шалгаха байна.

БАРГАЖАНАЙ НАМАР. Ф. Моренецэй фото.

Хартаабха малталгада оло[н] хабаадалсана

Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ энэ жэлдэ хартаабхын бараг һайн ургаса гараһан байна. Хартаабха хуряалгада колхозой гэшүүд үбгэн залуугүй хабаадалсана. Мүн үхибүүдтэй гэрэй эзэн эхэнэрнүүд хүүгэдээ эндэхи яслида байлгажа байгаад, колхозойнгоо хартаабха малталсана. Хартаабха малталга дээрэ колхозой үнинэй гэшүүд—хүгшэд Лидия Сизых, Анастасия Перевалова, Феоктиста Лизунова, Нина Синицына гэгшэд эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилбэ. Мүн хартаабха шэрэгшэд Бурзуков Дымбрыл, колхозой үбгэжөөлнүүд Балсан Соктоев, Базар Дугаров болон бусад өөһэдөө амһарталалсажа байгаад, хартаабха шэрэхэ үдэрэйнгөө даалгабариие холо үлүүлэн дүүргээ. Гурбадахи тариаанажалай бригадада дунда зэргээр гектар бүриһөө 30 центнер хартаабха малтагдана. Тус бригада һайхан, томо хартаабхаараа колхоздоо мэдээжэ болонхой.

— Манайшье хартаабха одоо һайхан эдеэтэй даа,—гэжэ нэгэ жараад наһатай, буурал сагаан толгойтой үбгэжөөл соготойгоор хэлээд,—шанахадашни, уһанай бусалхатай сасуу минн айражал, айражал байдаг,—гэжэ тэрэ саашань хөөрэнэ. Энэ огородно бригадын бригадир Степан Никифорович Мальцев байба. Нүхэр Мальцев 1939 онһоо хойшо колхозой огородно бригадын бригадираар таһалгаряагүй хүдэлжэ, овощь, хартаабха ургуулха талаар баян дүй дүршэлтэй болонхой.

Энэ жэлдэ нүхэр Мальцевай 6 гектарта тариһан капустаһаа гектар бүриин 180 гаран центнер һайн шанартай капуста абтаа. Мүн тэрэшэлэн морковь, помидор, үгэрсэ болон бусад культурануудай баян ургаса хуряажа абтаһан байха юм. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ колхоз огородой бүхы культураһаа 330 мянган түхэригэй олзо доход оруулһан байгаа һаа, энэ жэлдэ 200 гаран мянган түхэригэй олзо доход оруулхаар хараална.

Гэхэтэй хамта, Жданов[ай нэрэм]жэтэ колхозой хартаабхы[н] үшөөшье һайн байха аад, Ушар юуб гэхэдэ, ... рүүн, хартаабхынгаа ... зунай үедэ ёһотой ... га эмхидхээгүй байш[а]... шээнь, хоёрдохи тарианаж[алай] ... гадын хартаабха харахада ... һанһаань хойшо хартааб[ха] ... дээрэ нэгэшье хүн хүрэ... ошоогүй байха юм. Ха... эшэнүүд буртаг, үбһэ ног[оондо] ... рагдашаһан, тэрээн соонь ... хын эшэ олохоншье бэрх...

Мүнөө эндэһээ арай г... рай 4—6 центнер хартааб[ха] ...

— Иимэ үрэжэлтэй га... таабха таригдаһан аад, ... харууһан юундэ хэгдэб... гэжэ огородой бригадир... хада:

— Хартаабхын хойноһ... һалга хэхэ үедэ үбһэ хулһа... гын үе болоод байгаа. ... үрдиһэн бригадануудта ... юумэн хэгдэһэн байха,— ... рэншье зүбтэй. Теэд ха... эшэнүүдэй һая гаража б... тракторна культиваторшье ... байгаа. Теэд энээн тушаа ... МТС-эй болон колхозой ... лэгшэд анхаралаа табяа... алдуу болохогүй. Тиигэжэ... хын бүри һайн ургаса а... боломжоёо хэрэглэжэ ша...

Хүршэ гурбадахи тар[ианажалай] бригадынхидай хартааб[ха] ... соонь харууһалһаниинь ... ургаса абтаа гээшэб. Хоёр... гадынхиһаа жэшээгүй һ... бригадынхид энэ культур... ногоое нэгэ-хоёр дахин тү... һыень зөөлэрүүлһэн байха...

Колхозой 60 гектарта т... сахарна свёклынь ургаса ... һайн бэшэ. Мүн лэ энээнэ... хойноһоо харууһанай хүсэ... гүй дээрэһээ муу ургаса... жа абтаба.

Мүнөө тус колхозойхид ... ха малталгаяа дүүргээд, ... уялгата ёһоор хартаабха... гаяа үргэлжэлүүлжэ байна...

Б. Цырем...

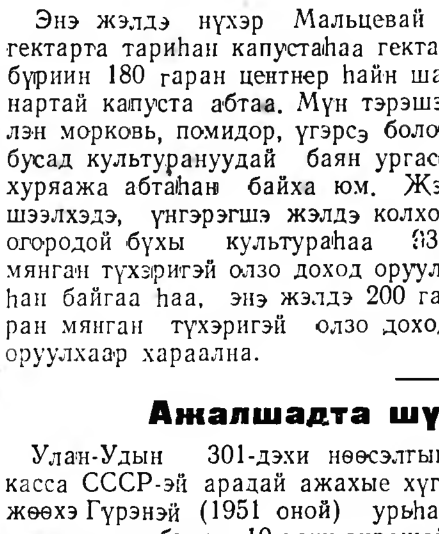
Ажалшадта шүүбэри түлэгдэнэ

Улан-Удын 301-дэхи нөөсэлгын касса СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй (1951 оной) урьһаламжын шүүбэритэ 10-дахи тиражай таблицаар, мүн облигациин өөрынь үные түлэлгын 1-дэхи тиражай таблицаар шүүбэринүүдые түлэжэ захалаа.

Түрүүшын үдэрнүүдтэ хэды мянган түхэригэй шүүбэри а... түлэгдөө. Тэрэ тоодо 25.00... гэй—нэгэ, 10.000 түхэригэ... 5.000 түхэригэй — 6 шүү... тудаа.

Сентябрь һарын туршада ... сэлгын касса хамта дээрэ ... лион 111 мянган түхэригэй ... түлэһэн байха юм. **Н. ...**

Зоологическа экспедици

Истыш го... шадархи ой ... соо элдэб ш... Зазын Адаг, Т... нуурай, Витим... ой шадар гү... олон байна. ... эндэхи саб... дээрэ зумбара... юм. Витимэй ... газарта ... алирһан ба ... эсын һархяаг ... даг.

Экспедици... шууд хура бо... шье сагта, хү... шэршье ба... ажалаа зогсоогоогүй. ...жэ экспедици урда... бигдаһан зорилгоёо са... дүүргэһэн байна. Са... иимэ экспедици респу... бусад аймагуудта эль... хээр хараалагдана.

СССР-эй географическа обществын Бурят-Монголдохи филиал Яруунын аймагай хойто талын амитад ба ургамалые шэнжэлхын тула энэ жэлдэ зоологическа экспедици эмхидхэһэн байгаа.

Энэ экспедици Исинга, Түрхэл гэжэ нуурнуудые, Истыш, Заза горхонууд болон тэдэнэй оршондохи газар шэнжэлээ. Яруунын аймаг дотор гансал нэгэ газарта, Түрхэл нуурта хун шубуунууд һуурижадаг байна гэжэ экспедици тодорхойлбо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Экспедици[н] шүүн А. Сельверов ... дальбараа баряад байн[а].

Б. Андре...

Редактор Д. Л. ЛОБ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00884. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №